

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 PÉNTEK szeptember 3.

243. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délután
Telefon: Kiadóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52

Előfizetési ár negyedévre 150 dinár

Szerkesztőség: Zmaj Jovina trg 3. szám (Minerva-palota)
Kiadóhivatal: Szubotica, Zmaj Jovina trg 3. (Minerva-palota)

A Bácsmegyei Naplótól — Genfig

A napokban véget ért genfi kisebbségi konferencia munkásságának eredményét most kezdi fölmérni az a sajtó, amelyik még nem idegenkedik egészen a kisebbségi problémák tudományos, legalább is elfogulatlan tárgyalásától. Bennünket — nem tagadjuk — a genfi tárgyalás anyaga nemcsak a kisebbségi sorshoz fűző eltérhetetlen kötelekezők révén érdekel, nemcsak azért, mert a kisebbségi sors a mi sorsunk, az életünk is — kisebbségi élet, hanem bizonyos tekintetben személyi vonatkozások is kapcsolódtak most a kisebbségi konferencia programjához. Az egyik delegátus ugyanis olyan javaslatot terjesztett elő s a kongresszus olyan határozatot fogadott el, melynek gondolatát legelőször — immár négy évvel ezelőtt — a *Bácsmegyei Napló* vetette fel s melyet azóta is a *Bácsmegyei Napló* négy országra kiterjedő sajtónyilvánossága vitt be az utódállamok népkisebbségeinek köztudatába.

Négy évvel ezelőtt fejtettük ki ezen a helyen s négy év óta ezeken a hasábkokon sűrűn igazoltuk, hogy a népkisebbségek nemzetközi védelme csak akkor épülhet ki az érezhető, kézzelfogható, tényleges oltalmat adó valóságban, ha a Népszövetségnek diplomáciai szervezete lesz minden olyan országban, melyben nemzetiségi kisebbségek élnek. Ha a különböző kormányok mellett — irtuk — nemcsak az egyes államhatalmaknak, hanem magának a Népszövetségnek is lesznek akkreditált diplomáciai képviselői, akik éppenny, mint a követségek és konzulátusok a hazájukbeli állampolgárok védelmét ellátják, meg fogják védeni a nemzetiségi kisebbségek rájukbízott érdekeit.

Azt be kell látnunk, hogy a mai közszellem uralma idején nem nagy bizalmunk lehet abban a népszövetségi védelemben, mely csupán a személyes fellépésre kényszeríti a panaszosokat s mely nem indítja meg az eljárást sem feltétlenül még akkor sem, amikor már a panaszosok vállalták a személyes fellépés minden áldozatos kockázatát. A mai közszellem mellett nem lehet azt várni, hogy az államhatalom képviselői, vagy még inkább: az államhatalom képviselőiben eljárók jogtisztelő nyugalommal nézzék a nemzetközi fórum elé vitt kisebbségi problémát s főként: a kisebbségi sérelmet nemzetközi fórum elé terelő kisebbségi vezetőket. A mai közszellem idején a nemzetközi fórumhoz való folyamodás egyértelmű a hazafiatlanság vádjának önkéntes vállalásával s mindannak a jogi és tényleges következménynek kihívásával, amit ezzel a váddal való terhelés anyagiakban, erkölcsiében s testi biztonságban jelent. A népszövetségi védelem mai szervezetszerűségében s a mai eljárási szabályok mellett csak a gyökeresen megváltozott államhatalmi és közéleti atmoszféra eljövetele idején nyújthat tényleges védelmet s így csupán akkor fel lehet meg mai rendeltetésének, ha a közszellem, közfelfogás, a közélet erkölcsi normái tökéletesen átalakulnak. Ámde ha átalakul közszellem, kormányzati raison, politikai felfogás, ha az uszító jelszavak nem gyujtogathatnak többé, ha a tü-

relmetlenség és elfogultság helyébe türelem és nyugodt objektivitás lép, vagyis: ha meg lesznek a feltételei a népszövetségi eljárás sikerének, mi szükség lesz akkor már népszövetségi védelem csak akkor lesz hatályos, amikor a közszellem kitisztul, akkor nyugodtan lemondhatunk erről az egyetlen nemzetközi védelmi szervről, mert ha a közszellem lehiggad, akkor már nem lesznek kisebbségi sérelmek sem.

Eppen addig kell hatékony és ele-

ven segítség, amíg a Népszövetség nem tud mai szervezete mellett segítséget nyújtani. S ezt a segítséget nem tudjuk másképp elképzelni, mint régi tervünk megvalósításával: a Népszövetség nemzetközi diplomáciájának kiépítésével. Ha majd mindegyik országban, ahol nemzeti kisebbségek élnek, lesz követe a Népszövetségnek, ha majd a Népszövetség nemcsak az elébe kerülő panaszok felett ítélkezhetik, hanem a népszövetségi megbízottak közvetlen észleleteln alapuló jelen-

tések felett is s ha majd a népkisebbségekhez tartozók minden kockázat nélkül közölhetik sérelmeiket a köztitk él népszövetségi delegátussal, akkor módja lesz a Népszövetségnek arra, hogy a kisebbségekkel szemben vállalt feladatát betöltsse.

Jól tudjuk: a kisebbségi konferencia határozatától meszei ut vezet a beteljesülésig. De nagy a távolság a szerkesztőségi irásztaltól is a — kisebbségi konferenciáig. Ezt az utat megtette már a gondolat, talán megteszi még a messzebb utat is.

Petrovics Nasztáz vezetőszeropet kap a radikális pártban

Visszatérését Pasics sem kifogásolja — Jovanovics Ljubának visszatérését is várják — Akció a radikális párt egységének helyreállítására

Beogradból jelentik: A politikai körök érdeklődését leginkább a radikális pártban belülről mutatkozó jelenségek kötik le.

A radikális pártban nagyon megerősödött az az áramlat, a melynek célja, hogy a párt egységét helyreállítsák.

A legérdekesebb ezen a téren az a törekvés, hogy

Petrovics Nasztáz, aki tudvalevőleg a Davidovics-kormány megalakulása előtt lépett ki a pártból, hívják vissza és biztossítsanak neki vezetőszeropet a pártban.

Petrovics Nasztáz visszatérésének ügye meglehetősen előrehaladott stádiumban van és ha váratlan akadályok nem merülnek fel, a visszatérés a legközelebbi jövőben be is következik.

Petrovics Nasztáz után Jovanovics Ljuba és hivoi is visszatérnének a pártba.

A politikai közvéleményt élénken foglalkoztatja az a kérdés, hogy milyen álláspontot foglal el erre nézve Pasics. Beavatottak úgy tudják, hogy

Pasicsnak nem lesz kifogása Petrovics Nasztáz visszatérése ellen.

minthogy közte és Petrovics Nasztáz között a Radics-párttal szemben követendő politika dolgában merültek fel annak idején nézeteltérések, már pedig azóta az egész radikális párt magáévá tette azt a politikát, amelyet Petrovics Nasztáz képviselt. Sokan Petrovics Nasztáz visszatérését a Pasics-csoport Makszimovics elleni taktikai lépésének tekintik, ezzel szemben tény az, hogy Petrovics Nasztáz visszatérését a Makszimovics-hoz közelállók sem nézik rossz szemmel.

Kombinációk Trifkovic-kormány alakulásáról

Általában az a vélemény, hogy a radikális párt Pasics-csoportja nemsokára erős aktivitást fog kifejteni, amelynek célja a jelenlegi kormány megbuktatása és egy Pasics-hoz közelebbálló kormány megalakulása.

Erre nézve különböző verziók vannak forgalomban. Az egyik szerint Trifkovic Márkó alakítana kormányt, amelybe a demokraták is belépnének.

Ebben a kormányban Nincses a pénzügyi tárcát kapná, míg külügyminiszter Marinkovics Voja volna. Uzunovics megtartana egy reszortot, Perics Ninkó az igazságügyi tárcát kapná, belügyminiszter Srskics, vagy Petrovics Nasztáz volna, míg Makszimovics egy másik tárcát látna el. Mindezek a kombinációk azonban egyelőre nem aktuálisak, mintán a parlament összeülését nem várható semmi lényeges változás a politikai helyzetben.

Radicsok folytatni akarják a nemzeti megegyezés politikáját

Zagrebból jelentik: A horvát parasztpárt vezetősége csütörtökön délelőtt ülést tartott Radics István elnökletével. Résztvettek az ülésen Krajacs Iván, Sibenik Sztankó és Pucelj Iván miniszterek, Pernar és Kosutics államtitkarak, valamint a vezetőség nem képviselő tagjai teljes számban. A konferencia déli egy órakor ért véget és ekkor Radics István fogadta a *Bácsmegyei Napló* munkatársát, akinek a következőket mondotta:

— A mai ülésen először Pucelj földművelésügyi miniszter referált a tárcájába vágó kérdésekről és felolvasta az árvízkarokra vonatkozó adatokat. Az elemi csapások ebben az évben horribilis károkat okoztak. A legnagyobb kárt a Vajdaság és Horvátország szenvedte, ezekre az összes károk kétharmad része, míg Szerbiára és Montenegróra egyharmad része esik. A legsürgösebb dolog a négy gáttörési helyet megjavítani. Ezeknek a gátszakadásai helyeknek betömésére tíz és fél millió dinár szükséges. El sem képzelhető, hogy a töltést a régi helyen építsük újra, mert itt-ott tíz méter lyukakat furt a víz. Ezért a töltéseket öt-hatszáz méterrel hátrább fogják építeni. Amíg ez a munkálat be nem fejeződik, szó sem lehet az összedőlő házak felépítéséről, mert megtörténhetik, hogy az ősszel egy újabb árvíz mindent elpusztít. Pucelj referátumáról részletes vita folyt és számos praktikus javaslat merült fel arról, hogyan lehetne a paraszt gazdasági szervezetek és az ármentesítő társulatok kooperációja révén segíteni a népet. Erre találtunk is megfelelő megoldást.

Sibenik agrárreform-miniszter a tárcája költségvetéséről, a kolonizá-

cióról, az ármentesítési illetek kérdéséről számolt be. A vita során általános elítéléssel találkozott az a körülmény, hogy a dalmáciai árvízviszonyok rendezéséről szóló törvény még mindig nem került tétő alá. A dalmáciai parasztság körében nagy az elkeseredés s a parasztlak és a földirtókások közti viszony rendkívül elmérgesedett. Krajacs miniszter is referált, utána pedig Kosutics mérnök közlekedési ügyeket ismertető és panasz tárgyává tette, hogy Nikics miniszter beavatkozására Bródban elcsaptak a vasúti szolgálatból egy munkást, még hozzá bizalmi férfit, anélkül, hogy előzőleg vizsgálatot folytatott volna.

Végül teljes két óra hosszat a politikai helyzetről tanácskoztunk.

Megállapítottuk és elhatároztuk, hogy a horvát parasztpárt miniszterrel, államtitkárral és képviselői folytatni kívánják a nemzeti megegyezés politikáját a nemzeti radikális párttal való koalícióban és e politika minden esetleges akadályát készek elhárítani.

A horvát parasztklub legközelebbi ülését október 14-én Zagrebben fogja megtartani. Radics István pénteken reggel az *Orient-expressz* elutazik Genfbe a Népszövetség ülésére. Kisérétében Krnyevics Juraj dr. utazik. Kezsmán Lujo dr. már szerdán elindult Genfbe.

Radics meg van elégedve a bulgár jegyzőkkel

A Dom mai számának vezércikkében Radics a bolgár válaszigyzőkkel foglalkozik s megállapítja, hogy a válaszigyzők koncilians hangja a Radics-pártot teljesen kielégíti. Cikében hevesen támadja Radics a beogradi sajtót, amely a bolgár válaszigyzők hangját ravasz taktikáznak mondja s beavatkozást sürget.

A pénzügyminiszter tanácskozása a miniszterelnökkel

Perics Ninkó dr. pénzügyminiszter csütörtök délelőtt felkereste Uzunovics Nikola miniszterelnököt és egy óra hosszat tanácskozott vele. Távozásakor a pénzügyminiszter kijelentette az újságíróknak, hogy este Blédbe utazik és ezért vált szükségessé, hogy a miniszterelnökkel tárgyaljon.

Később Jovanovics Vása közlekedésügyi miniszter és Srskics Mi-

lán törvényegységesítő miniszter is felkeresték a miniszterelnököt. Srsics kijelentette az újságíróknak, hogy a központi igazgatásról szóló törvényjavaslatot ismertette a miniszterelnökkel, mert a javaslat a parlament őszi ülészakának elején tárgyalásra kerül. Kijelentette még Srsics, hogy még az újságírókongresszus előtt rendeletet fog kiadni, amely szabályozza a jogviszonyt az újságírók és kiadók között.

Perics pénzügyminiszter elhalasztotta blédi útját

A horvát parasztpárt minisztereinek elutazása folytán a kormány csütörtökön nem tartott minisztertanácsot.

Uzunic miniszterelnök délután hosszasan tárgyalt Pérics Ninkó pénzügyminiszterrel, aki Blédbé akart utazni, de váratlan megváltoztatta elhatározását és Beogradban maradt.

A pénzügyminiszter blédi útjának elhalasztásáról újságíróknak a következőket mondotta

— Blédi utamat azért halasztottam el, mert megkaptam a közlekedésügyi miniszterium költségvetését, melyet személyesen akarok áttanulmányozni. Ma már az összes tárcák költségvetései megvannak, hozzáfoghatunk az új költségvetés összeállításához.

Radics-párti interpelláció Nincics ellen

Nincics külügyminiszter ellen a Radics-párt részéről benyújtott interpellációval kapcsolatban parlamenti körökben csütörtökön érdekes hír terjedt el. A verzió szerint több Radics-párti képviselő, akik aláírták az interpellációt, visszavonni készül aláírását. Ezek a képviselők azt állítják, hogy ők nem adtak meghatalmazást az interpelláció aláírására, hanem annakidején blancoívet írtak alá Nikicsnek a Radics-pártból való kizárásáról. A Radics-párt vezetősége állítólag ezt az ívet használta fel az interpelláció betérjesztésére.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója

Az adótörvényt tárgyaló bizottság csütörtöki ülésén a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójáról tanácskozott. Tárgyalták a nyolcvanhatodik szakaszt, amely az adóalapból eszközölhető levonásokról intézkedik. Az ellenzők több módosítást terjesztett be, amelyek közül azonban csak Polles horvát föderalista javaslatát fogadták el, amely szerint az adóalapból levonható a kereskedelmi, ipari és gyár-ipari kamarai illeték.

Tavasszal megkezdik

a szubotici utak javítását

Az állam áprilisban fizeti ki a városnak négy és félmillió dináron tartozását

A szubotici városi tanács nemrégben akciót indított, hogy a pénzügyminisztériumtól megkapja a szubotici vámhivatalnál és a borfogyasztási hivatalnál utadó és köveztvám címén befizetett összeget, mintegy négy és félmillió dinárt. Ezt az összeget 1921 január elsejétől ez év március végéig fizették be és a pénzt, mivel állami pénztárba folytak be, Beogradba küldték és az állami költségvetés javára könyvelték el. A városi tanács már több ízben sürgette a négy és fél millió dinár kiutalását, de a tanács sohasem kapott választ sürgető átirataira.

Evetovics Mátyás dr. helyettes-polgármester a múlt héten hivatalos ügyek elintézésére Beogradban járt és a pénzügyminisztériumnál kiegészítette, hogy a négy és félmillió dinárt kifizetik a városnak. A pénzügyminisztérium az összeg kiutalványozása iránt már intézkedett, a pénzt azonban csak jövő év április hónapban fogja a város megkapni, mert az állam ezt a kiadást nem fedezte az idei költségvetésben.

A városi tanács a négy és félmillió

dinárt a pénzügyi törvény értelmében a vámhivatalhoz vezető utak kiépítésére és az uccák javítására fogja fordítani. Először a belvárosi megrongált uccákat, azután a palicsi, csantaviri, tavankuti utakat fog-

ják rendbehozni. A városi tanács megbizta a főmérnöki hivatalt, hogy készítse el a tervezetet az utak javításáról. Az utak és az uccák javítását a jövő tavasszal fogják megkezdeni.

Mussolini megszünteti a parlamenti választásokat

Megfosztják mandátumukból a passzivitásban levő olasz ellenzéki képviselőket

Rómából jelentik: Az egyik fasista könyvnyomatos csütörtökön azt a feltűnést keltő hírt közölte, hogy rövidesen a törvényhozás két házban is érvényesül a fasizmus alapelve, amely szerint választásokra nincs szükség és amely alapján legutóbb a központi és tartományi választások megszüntetésében jutott kifejezésre.

Az olasz kormány mindenekelőtt bizonytalan időre meghosszabbítja a kamara mandátumát és javaslatot terjeszt be a szenátus reformjára vonatkozólag. Azokat a képviselőket, akik hosszabb ideje önként távol voltak a kamara üléseiről — a kormány megfosztja mandátumuktól.

Végetért a görögkeleti lelkészek kongresszusa

A kongresszus a papok másodszori nőülése mellett döntött

Noviszacról jelentik: A görög keleti szerb lelkészek országos egyesülete csütörtökön Bosznanac Péter belovári esperes, alelnök elnöklétével folytatata szerdán megkezdett közgyűlését, amely Avramovics Jován javaslatára elfogadta a felügyelő bizottság jelentését. Hosszas vita után határozati javaslatot fogadtak el a lelkészek második házassága ügyében és kimondták, hogy a lelkészek második házasságának nincs akadály. Beható vita volt a lelkészek nyugdíj-ügyének kérdésénél, amelyhez huszan szóltak hozzá, végül elhatározták, hogy a jövő évi közgyűlésre elkészítik a nyugdíjszabályzatot.

Dr. Jankulov Vladisláv felszólalásában kérte, hogy járjanak el a kormánynál az íránt, hogy a hittan tanítását ezentul bízzák a lelkészekre.

Végül elhatározták, hogy a jugoszláviai görög keleti lelkészek egyesülete belép a Szerpska Matičába. A jövő évi

kongresszust a határozat alapján Bitoljban fogják megtartani.

Az új vezetőség csütörtökön délután öt órakor tartotta meg alakuló ülését. Elnök lett Dimitrijevic Steván beogradi teológiai prodékán, alelnök Dimitrijevic Dragutin alesperes, titkár Vászics Dusan diakonus, pénztárnok Sztokovics Milán, az egyesületi szaklap szerkesztői Petrovics Milivoj és Bogicovics Ljuba, a papi internátus pénztárnoka Kuzmanovics Mirkó. A választmányba kerültek dr. Janjics Volja volt miniszter, dr. Jankulov Vladisláv szombori esperes, Bosznanac Péter és Erenics Jován.

A kongresszus délután végetért és a kongresszus tagjai péntek reggel Szremcski-Karlovcira mennek, ahol a pátriárkai székesegyházban az összes elhalt főpapok és lelkészek lelkiüdvéért gyászmise lesz. A lelkészek Karlovciról kirándulnak a Fruskagorában levő kolostorok meglátogatására.

Németország keresi a közeledést Jugoszláviához

A beogradi német követ nyilatkozata a két állam viszonyáról

Beogradból jelentik: Dr. Franz Olshausen beogradi német követ csütörtökön nyilatkozott a zagrebi Morgenblatt beogradi munkatársa előtt és a német-jugoszláv viszonyról, valamint az ezzel összefüggő kérdésekről a következőket mondotta:

— Kétségtelen, hogy Németországban mind nagyobb érdeklődés mutatkozik az S. H. S. királyság iránt. Ez megállapítható már a követség és a konzulátusok ügyforgalmából is. Ma már nemcsak kereskedelmi utazók, tanárok, képviselők és etnografusok látogatják meg az országot, hanem ebben az évben rendkívül sok német turista is érkezett Jugoszláviába az ország természeti szépségeinek meglátogatására. A német vezető személyiségek az S. H. S. államot erős és a konszolidáció útján levő Balkán-hatalomnak tekintik, amelynek fontos szerepe van Közép Európában is. Erről a véleményről teljes mértékben meggyőződtem, amikor két hónappal ezelőtt alkalmam volt Hindenburg köztársasági elnökkel beszélgetést folytatni, aki számos kérdést intézett hozzám az S. H. S. királysággal összefüggő problémákról.

— Amióta közelebről megismerjük egymást, mindkét részről beláttuk, hogy a másik félnek sok kiváló tulajdonsága van. Az az érzésem, hogy különösképpen a világháború korszakában a kölcsönös megismerést és a világháború rakta le a kölcsönös megbecsülés alapját. Más-

részt a földrajzi fekvés és a belső gazdasági struktúra különbsége a két állam között oly nagy, hogy egymással sehol sem versenyképesnek és nincs semmiféle surlódási felület. Ilyen körülmények közt Jugoszláviában mindenütt a legjobb hangulatot találtam Németországgal szemben és biztosíthatom, hogy Németországban is hasonlóan barátságos a hangulat Jugoszláviá iránt. Államférfiak és diplomátáknak nem szabad egyes szörvénys erősebb kifakadásokat tulságosan komolyan venni.

— Amióta a jóvátételi szállítások is surlódás nélkül folynak, már csak igen kevés kérdés vár megoldásra, többek közt néhány szekesítterrel és a német tulajdonnak rekvirálásával összefüggő kérdés. A jövőre nézve azonban több a tennivaló. Ismeretes, hogy mindkét kormány most készíti elő a kereskedelmi szerződésekre vonatkozó tárgyalásokat. Azonban nehéz idegen országban kereskedelmet folytatni, ha az egyik ország polgárai a másikban nem élveznek bizonyos jogokat, így nem kaphatnak letelepedési vagy tartózkodási engedélyt. Ezért szükséges letelepedési szerződés kötése és egyéb kérdéseket is szabályozni kell, így a kölcsönös jogsegélyt, az adójogsegélyt, valamint az okmányok hitelesítésénél követendő eljárást is szabályozni kell.

A német követ nyilatkozatát a Morgenblatt pénteki számában fogja közzéadni.

Október 24-én választ Görögország

Az új választási rend teljesen modern és szabadelvű

Athénből jelentik: A görög hivatalos lap mai száma közli Kondilisz tábornok alkotmánytervezetét. Az új görög alkotmány megállapítja, hogy Görögország alkotmányos köztársaság, a köztársasági elnököt a nemzetgyűlés választja az elnök hatáskörét az alkotmány meglehetősen korlátozza.

A hivatalos lap közli Kondilisz tábornok rendeletét, amely a nemzetgyűlési választások határidejét egész Görögország területére október hó 24-ikére tűzi ki. A választásokat már az új alkotmány alapján tartják meg. A szavazás titkos, a választói jog általános és a képviselő választása proporciónális rendszer szerint történik, úgy hogy a kisebbség is aránylagos képviseletet nyer a parlamentben.

Az új választási rendszer alapján választott nemzetgyűlés fogja az alkotmánytervezetet megvitatni.

A főispán intervenciója

a szubotici tanítóképző érdekében

Beogradba utazik, hogy az első osztály megnyitását kieszközölje

A közoktatásügyi minisztérium nemrég elrendelte, hogy a most következő tanévre ne nyissák meg a szubotici tanítóképző első osztályát, mert az intézetet négy év alatt fokozatosan beszűnteti.

Szuboticán nagy visszataszást keltett a miniszteri rendelet és a szülői akciót indítottak a tanítóképző megmentésére. A szubotici városi hatóságok is bejelentették tiltakozásukat a rendelet ellen és annak visszavonását kérték. Miután még nem jött válasz Beogradból, Gyorgyevics Dragoszláv főispán a közeli napokban Beogradba utazik, hogy a közoktatásügyi minisztériumnál kieszközölje a rendelet visszavonását. Azt hiszik, hogy a főispán intervenciója eredménnyel fog járni és a tanítóképző első osztályát, amelybe eddig hetvenhatan akartak beiratkozni, a rendes időben megnyithatják.

Abd el Krim emlékiratai

Az Echo de Paris megkezdte a memoárok közzétételét

Párisból jelentik: Abd el Krim, a rifkabilok száműzött fejedelme is belépett a memoárirók sorába. Emlékiratait nem írja ugyan meg, hanem diktálja egy francia újságírónak. Az emlékiratok közzétételét csütörtökön kezdte el az Echo de Paris. Az első fejezetben Abd el Krim gyermekkoráról emlékezik meg és azt írja, hogy eleinte ő is spanyol barát volt, azonban 1922-ben Spanyol vezér spanyol tábornok őt inzultálta és mikor emiatt a tábornok megfenyítette, Szilveszter bezáratva Később megszökött a börtönből, megszervezte a rifkabilok ellenállását és azóta folyik a harc a spanyolok ellen.

Tiszta ruhához
tisztá cipő kell

Férfi 99.- Női 65.-

Gyermek 49.-

Bata

KISEBBSÉGI ÉLET

A kisebbségi nyelv használata a csehszlovákiai igazságszolgáltatásban — annyira-amennyire — biztosítva volt, ha a bíróság területén lakó nemzetiség százalékszámát az előírt magasságot elérte. Most ezt a kedvezményt a csehszlovákiai bíróságok kerületi beosztásának megváltoztatásával kobozták el. Szeptember elsején lépett életbe az a rendelet, amely az új beosztást megállapítja és a kisebbségi nyelveket valószínűleg számúzi a bírósági tárgyalásokról. Az új járásbírói beosztás például megszünteti a Stubnianská Tetlice-i járásbírói bíróságot. Ez a járásbírói bíróság még a múltban németül is tárgyalhatott, mert a körletébe tartozó lakosság negyven százaléka a hivatalos kimutatás szerint német volt. A jövőben ez a kerület Turócz-Szent-Mártonhoz tartozik, mely kerületben még a hozzácsatolás után sem lesz oly számottevő kisebbség, hogy annak meglesse a törvény előtti nyelvhasználat joga. Súlyosan érinti a rendelet a magyarságot, mert ennek értelmében a kassai, rimaszombati, nyitrai és gálszécsi járásbírói szeptember 1-től kezdve nem tárgyalhatnak magyar nyelven. A szeptember elseje előtt magyar nyelven beadott kérvényekre már szlovák nyelven fogtak választ adni a járásbírók.

A csehszlovákiai magyar pártok vizsgálódásáról érdekes nyilatkozatot tett Grosschmidt Géza dr. kassai ügyvéd, keresztényszocialista szenátor. Az államfordulat óta — mondotta — részt veszek az itteni magyarság politikai küzdelmeiben. Részt vettem így az ellenzéki pártok volt vezérlebizottságának munkájában is és boldogult Petrogalli Oszkárrel együtt szövegeztük a legtöbb indítványt, javaslatot és határozatot, amely a személyi és tárgyi ellentétek kiküszöbölését célozta. Volt e munkában örömmünk is. A közös bizottság egy Otátrafüreden tartott ülése például a magyar jogi, közgazdasági, irodalmi tudásnak és izlésnek olyan finom és tartalmas megnyilatkozása volt, hogy ott a lelkek egymásra találtak és a kölcsönös megértés és megbecsülés általános volt. Erről a jó utról azonban elkanyarította a jóhiszemű emberek egy részét is a pártszenevedély. Nem vigasztalás, hogy a csehknél, szlovákoknál, németeknél sincs másképpen. Ők viszonylag sokan vannak, mi kevesen. Nekünk nem szabad azt a luxust megengednünk magunknak, hogy egymást marjuk. Igaz, hogy bennünket a magyar nemzeti párttól világfelfogási, gazdasági és jogaink kivívása iránti politikai eszközök megválasztása tekintetében sok minden elválaszt, de egyben nem választ el semmi és ez annak tudata, hogy itt kisebbségi sorsban élők, elsősorban magyar nemzetiségű véreink boldogulásáért dolgozni és küzdeni vagyunk kötelesek.

A romániai orthodox zsidóság évek óta folytat küzdelmet, hogy az állami iskolákba járó zsidó tanulókat mentse fel a szombati iráskényszer alól. Legutóbb egy erdélyi rabbikból álló küldöttség Mária királynénál jelent meg kihallgatáson és tőle is a kivánság támogatását kérte. Zirelsohn kisenvi főrabbi, országgyűlési képviselő a közoktatásügyi minisztériumban újra előterjesztette azt a kérést, hogy a zsidó tanulókat mentse fel a szombati irás kötelezettsége alól. Petrovici közoktatásügyi miniszter hosszasan tárgyalta Zirelsohn főrabbiával, elismerte a kérés jogosságát és megígérte, hogy már a közeli napokban rendeletet bocsát ki a zsidó tanulóknak a szombati irás kényszere alól való felmentése tárgyában.

A Kun-kollégium ügyében a román kormány minisztertanácsot tartott, amelyen Groza miniszter azt javasolta, hogy a kormány vásárolja meg a kollégium épületét az állam számára. Ezzel szemben a miniszterek többsége azon a véleményen volt, hogy vegyék az épületet bírói zár alá és annak sorsát a genfi döntéstől tegyék függővé. Az ügyben a kormány álláspontját a legközelebbi minisztertanács fogja megállapítani.

Groza miniszter a Kun-kollégiumra vonatkozólag a következő nyilatkozatot tette: «A református egyház négyosztályos algináziumot akar felállítani a régi épületben. Petrovici miniszterrel át-tanulmányoztuk a magánoktatási törvényt és úgy találtuk, hogy nyilvánossági jog elérésére egy évi működésre van szüksége az iskolának. Ezért ez a kérdés még függőben van és meg kell találnunk a kellő formát a kérés teljesítésére.

Vannak azután a tranzakcióknak pénzügyi és politikai nehézségei is. Az iskola tulajdonjoga még per tárgya és a tárgyalófeleket ez a per befolyásolja. Ezeket azért hangsúlyozom, nehogy később, akár egyik, akár másik részről szemrehányások érjenek. A kérdés elintézése sürgős, azért Kolozsvárra utazom, ahol Petrovici miniszter felhatalmazása alapján felveszem a tárgyalásokat a református igazgatótanáccsal.

Bethlen és Gömbös megállapodtak a királykérdésben

Nádor kerül Magyarország élére

Bécsből jelentik: Bécsi újságjelentések szerint Bethlen magyar miniszterelnök és Gömbös Gyula között megegyezés jött létre az alkotmányjogi kérdésekben. A megegyezés részletei ugyancsak bécsi lapjelentések szerint a következők:

Gömbös és a tájéveők elfogadják Bethlen tervét a felsőház létesítésére és a nádori méltóság visszaállítására a trón betöltéséig. Beleegyeznek abba, hogy a nádori méltóságot József főhercegre ruhazzák.

Gömbös azt követelte, hogy Ottó ne a pragmática sanctio alapján kerüljön a trónra, mire Bethlen beleegyezett abba, hogy törvényjavaslatot nyújt be, amelynek értelmében a királykérdés kizárólag választás

utján nyerhet megoldást. Gömbös ezzel szemben eláll a népszavazástól és megelégszik azzal, hogy a királyt a képviselőházból és felsőházból alakulandó nemzetgyűlés válassza meg.

A megegyezés következtében a kormány anyagilag és erkölcsileg támogatni fogja Gömbösét, akik ismét fontos szerephez jutnak.

A bécsi lapjelentés, amely természetesen megerősítésre szorul, tudni véli azt is, hogy ezek az alkotmányjogi kérdések néhány hónapon belül ebben a szellemben végrehajtásra kerülnek, aminek következtében Horthy Miklós kormányzó lemond és az ország élére nádorként József főherceg kerül.

Nagytakarítás a hullabörzén

A belügyminisztérium és a bíróság külön-külön felülvizsgálják a temetkezési, kiházasítási és szülészeti egyesületek működését

A belügyminisztérium jogi osztályához az utóbbi időben rengeteg feljelentés érkezett a Vajdasághól egyes temetkezési, kiházasítási és szülészeti egyesületek ellen. A belügyminisztérium a feljelentések alapján a szuboticiai temetkezési egyesületek felülvizsgálásával Bogdánovics Nikola volt munkásbiztosító pénztári igazgatót bizta meg. Bogdánovics Kolákovics Daniló, Szubotica város pénzügyi tanácsnokával felülvizsgálta az összes ilyen egyesületeket és az eredményről jelentést tettek az illetékes hatóságoknak.

Legutóbb újabb feljelentés érkezett a belügyminisztériumhoz, amely

szert egy szuboticiai egyesület közel százezer dinárt kölcsönzött egy kiházasítási egyesületnek, amely akkor még meg sem alakult. Mint értesülünk, a belügyminiszter dr. Iljcs Borisláv inspektort Szubotica-ra küldi, hogy a feljelentésekben foglalt vádakat kivizsgálja. A miniszteri inspektor ezenkívül a szombori temetkezési és kiházasítási egyesületek működését is felül fogja vizsgálni.

Ezzel egyidőben a bíróság is felül fogja vizsgálni az egyesületeket, hogy alapszabályszerűen működnek-e. A bírói vizsgálatot dr. Nardini Hrvoje szuboticiai vizsgálóbíró, aki most tért haza szabadságáról, szombaton kezdi meg.

Spanyolországban emberek százait

és egész tartományokat pusztított el az orkán

Villámcsapás, szélvihar, áradás — Vasuti hidak omlottak autók és vonatok alatt

Madridból jelentik: Szerdán a késő esti órákban óriási orkán söpört végig Spanyolországon az Atlanti óceántól a barcelonai partvidékig. Az orkán mindenütt rettenetes pusztításokat vitt véghez.

az itéletidőnek több száz halottja van.

A halottak pontos számát és a kár nagyságát nem lehet megállapítani, mert Barcelonával és környékével mindennemű összeköttetés szűnhet. A vihar nemcsak a táviró- és telefonvezetékeket rombolta szét, hanem a vasuti pályatestet is annyira megrongálta és a folyókon levő hidakat is elpusztította, úgyhogy Barcelonát csak repülőgépen lehet megközelíteni. A vihart óriási felhőszakadás követte.

a hegyekről leomló víztömegek megduzzasztották a folyókat és magukkal ragadták az embereket és a házakat.

A Marseille-Barcelona-i gyorsvonat éppen a kritikus időben robogott teljes gyorsasággal Barcelona felé

A vihar által alámosott töltésen a vonat kisiklott és a katasztrófának nyolc halottja és harmincegy súlyos sebesültje volt.

Barcelonában a szél háztetőket ragadott el és villamoskocsikat fordított fel. A viharban egymást követették a sűrű villámcsapások, amelyeknek szintén sok a halottja.

Magában Barcelonában harminc halott van,

akiket vagy a villám sújtott agyon, vagy a kötörmelékek sebesítettek halálra. A vidéken az orkán igen sok pusztítást és nagy károkat okozott.

A Ripbol folyó annyira megáradt, hogy a folyón levő hidakat az ár elmosta. Egy angol turista családjának hét tagjával hatalmas turaautón éppen akkor ment keresztül az egyik hidon, amikor az nagy robajjal összedőlt. A nyolctagú társaság az autóval együtt belezuhant a folyóba és a megdradt habokban lette halált. Santaauliarióban a villám becsapott az ottani karbidgyárba, a gyár teirobbant és a robba-

násndt három munkás életét vesztette és tizen súlyosan megsebesültek.

Almerich tartományban a hirtelen jött vihar egész falvakat pusztított el.

A vihar a lakosságot éjjel, dlmdban lepte meg. Két falu teljesen elpusztult és a falu lakosságából huszonhárom ember meghalt.

Malaga tartományban az áradás és vihar tizennyolc embert ölt meg. Toledóban is igen sokan pusztultak el, főleg villámcsapás következtében. Mora városban a villám becsapott a község házába éppen akkor, amikor a község tanács ülésezett, a község háza beomlott és a romok maguk alá temették a község tanácsot, amelynek tagjai közül tizenkét ember meghalt.

Azurizaba városban a templomba csapott be a villám, a templom rombadőlt. Kordoba tartományban a halálos áldozatok száma tizennyolc. Az anyagi kárt százmillió pezettára becsülik.

A numerus claususról

részletesen megemlékezik a Népszövetség évi jelentése

Budapestről jelentik: A magyar delegáció tagjai, akik Magyarországot a Népszövetségben képviselik, csütörtökön elutaztak Genfbe. Valkó Lajos külügyminiszter, aki mint fődelegátus vesz részt a népszövetségi közgyűlésen, csak szombaton, vagy vasárnap megy Genfbe, mert előbb elutazott Inkepusztára, hogy Bethlen István miniszterelnöktől a népszövetségi ülészekre instrukciókat kérjen.

Eddig az volt a helyzet, hogy a Népszövetség közgyűlésén Magyarországot érdeklő ügy Smith Jeremiás főbiztos utolsó jelentésén kívül nem lesz. Váraklanul azonban felmerül annak a lehetősége, hogy a Népszövetség Magyarországot érdeklő sokkal kényesebb ügygel, a numerus clausussal is foglalkozik. A Népszövetség évi jelentése ugyanis nagy részletességgel emlékezik meg a magyarországi numerus claususról, minthogy pedig az a szokás, hogy a Népszövetség közgyűlésén szóváteszik azokat az ügyeket, amelyekről az évi jelentés megemlékezik, nem lehetetlen, hogy akad delegátus, aki szóváteszi a numerus clausust. A Népszövetség közgyűlésén ötvenegy állam delegátusa vesz részt.

Az új kényszeregyezési törvény

enyhíteni fogja a csődeljárás szigorát, amely hitelnek és adósnak csak kárt okoz

A kényszeregyezési eljárás visszaállítását a gazdasági körök sürgetésére a kereskedelmi minisztérium a legközelebbi időre tervezi. Zebics Milán kereskedelmi miniszteri inspektor, aki a kényszeregyezési törvény új formáján dolgozik, a tervezetről a következőképpen nyilatkozott:

— A kérdést régen áttanulmányoztuk. Arról volt szó, hogy olyan törvényt alkossunk, amely enyhítene a csődeljárás és általában a csődtörvény minden kényelmetlen előírását, amelyek csak kárára szolgálnak hitelzőnek és adósnak és a kellelénél nagyobb áldozatokat követelnek. Az új kényszeregyezési törvényben el akarjuk kerülni a régebbinek minden fogyatékoságát. Ezt a törvény precizitásával, szigorával, a visszaélések elleni nagyobb garanciákkal, az eljárás meggyorsításával, az egyeztető bizottság és a hatóság részéről alkalmazandó nagyobb ellenőrzéssel érhetjük el.

Ezek az új eljárás alapelvei. A részleteket a minisztérium akkor hozza nyilvánosságra, amikor a munkálatok teljesen befejeződnek. Gazdasági körökben érhető, hibáztatják, hogy a törvény megalkotása előtt nem kérik ki a szakkörök véleményét.

CIRKUSZ

Figyelem

Van szerencsém értesíteni a mélyen tisztelt közönséget, hogy más elfoglaltságom hiányában kiárutok és a legjutányosabb árakon kotyavetyélem el ki-tünően felszerelt raktáramat. Kapható mindennemű szép- és egyéb irodalmi munka bő választékban, ami különben az alábbi árjegyzékemből nyomban kiderül. Csak tessék sietni, míg a készlet tart.

Glyn Előnr: Érdekházasság (kötve).
Jack London: Éneklő kutya (megkötve).

Dumas: Örült a trónon (megkötözve).
Orju Náci: Ellenfelek (bekötözve).
Petőfi Sándor: Hóhér kötele (függő-kkel).

Mark Twain: Egy millió fontos bankó (eredeti).

Windischgrätz-Nádassy: Egy ezerfrankos bankó (silány utáztat).

Hugó Viktor: A nevető ember (regény).
Hajnal Jenő: Hamburgerné (regényes történet).

Micskovicz-Grucis: A bajmoki szegényház titka (vadregényes történet).

Hatvany Lajos: Feleségek felesége (füzve).

Bródy Sándor: A szerető (füző nélkül).

Zola Emil: A pénz (elfogyott).

Anatole France: A sovány kandur (elfogyott).

Gaudillot: A kikapós patikarius (politikai vigjáték).

Knut Hamsun: Új föld (dobrovoljácok figyelmébe).

Bruun Laurids: Az örömtelen özvegy (Átdolgozás).

Nagy Lajos: Képtelen természetrajz (képekkel).

Biró Lajos: A bazili zsidók (metszetekkel).

Nagy Endre: A szeplőtelen asszony (számosított példány).

Novák Sándor: A váltó (A szerző sajátkezű aláírásával).

Havas Emil: A fehér lap (merített papír).

Heller Frank: A nagyherceg pénzügyei (kimerített hitel).

Bródy Sándor: A tanítónő (egész vászonba).

Marcel Prevost: Félszüzek (selyembe).

Kaczér Illés: Zsuzsanna és a vének (dombor nyomással).

Fodor László: Dr. Szabó Juci (vigjáték).

Garami Ernő: Forrongó Magyarország (végijáték).

Földes Imre: A szerelem gyermeke (társasjáték).

Szenes Béla: Meztelen táncosnő (színes bőrből. Tartós kivitelben).

Vdry R.: Éva leányai (sajtó alatt).

Jászai Oszkár: Nemzeti kisebbségek (megfigyelés alatt).

Rider Haggart: A kétezer éves asszony (még kapható).

Geijerstam: Az öcsike (előkészületben).

Csathó Kálmán: Te csak pipálsz Ladányi (Hasznos tanácsadók könyvtára).

Móricz Zsigmond: A tüznek nem szabad kialudni (terjeszti a Basch és Vig-cég).

Benrimó Haselton: A sárga kabát (Fordította Kosztolányi Dezső).

Nyugdíjas Tisztviselő: Kopott kabát (Fordította Székely Szabó Cég).

Bateille: A halga szüz (garantált teljes példány).

Békffy László: A randevu (Az életből elvesve).

Móricz Zsigmond: Hét krajcár (Az életből kiesve).

Pásztor Árpád: A muzsa csókja (egyenként is kapható).

Jókai Mór: Az én életem regénye (pályanyertes mű).

Gjellerup: A zarándok kámanita (pályavesztett mű).

Weisz Ábrahám: Weisz Bubus (pályavesztett mű).

A megrendeléseket postán is küldöm, de csak míg a készlet tart.

Teljes tisztelettel

Liter Aria

cégvezető

md.

Miért nem kapott elsején fizetést a szubotcai járásbírószág személyzet?

Svábies pé zü yigazgató nyi'alko a a

A szubotcai pénzügyigazgatóság szeptember elsején nem fizette ki a járásbírószág tisztviselőinek szeptember havi illetményeit, mert a fizetési jegyzéket a járásbírószág tévesen állította ki. Ezzel kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy a pénzügyigazgatóság bosszúból nem adta ki a járásbírószág alkalmazottjainak fizetését, mert a járásbírószág öt hónappal ezelőtt elrendelte a pénzügyigazgatóság kifakoltatását a jelenlegi helyiségeiből.

Felkerestük Svábics Svetozár szubotcai pénzügyigazgatót, aki kijelentette,

hogy az alaptalan hír terjesztője ellen megindította az eljárást. A járásbírószág tisztviselőinek fizetését azért nem fizették ki elsején, mert a fizetési ívet nem volt szabályszerűen kiállítva, az aláírások olvashatatlanok voltak és a fizetési ív egyáltalán be sem volt iktatva. Ezért a pénzügyigazgatóság számfelítési osztálya elsején visszaadta a fizetési ívet és másodikán, mielőtt az új ívet a járásbírószág betérjesztette, a fizetéseket kiutalták. A tisztviselők csütörtökön reggel meg is kapták a fizetésüket.

Rossz a dohány, de javulni fog

Nem szakszerű a termelés, a kezelés és a feldolgozás

Radonics Jován dr. akciója a dohány minőségének feljavítására

Az állami dohányjövődék soha sem kényeztetette el a dohányosokat. Mi tagadás, mindig épen elég rosszak voltak a cigarettáink. Az utóbbi hónapokban azonban, mintha valósággal meg akarna büntetni a monopolium a dohányzó emberiséget, olyan silány minőségű cigarettákat szór rá a szerencsétlen dohányosokra. A Vajdaságnak speciálisan is megvoltak a maga panasza, mert míg például Szerbiában és Boszniában ezelőtt legalább félig-meddig élvezhető Vardar-cigarettát adtak a nisi és travnik gyárakból, addig a Vajdaság a többi gyárak rosszillatú, kökemény Vardar-ját »élvezhetette«. Ma — milyen szerencse — ez a különbség kiegyenlítődt, épen olyan undorral gyujthatunk rá Nis remekére, mint eddig a ljubjanaira.

A közönség elkeseredése a rossz dohányneműek ellen természetesen nem maradt titokban az illetékesek előtt sem. Korábban kezdték az okokat, amelyek miatt a kiváló jugoszláviai (macedóniai, hercegovinai stb) dohányfajtákból nálunk olyan rossz cigaretták készülnek, míg ugyanebből a dohányból a külföld elsőrangú árut tud produkálni. Különösen szembeötöl ez, ha tudjuk, hogy néhány állami dohánygyárunk a legmodernebb gépekkel és eszközökkel van felszerelve és elsőrangú szakemberek vezetése alatt áll.

Elsősorban az Állami Monopol Igazgatóság látott hozzá a bajok okainak felkutatásához. Különösen dr. Radonics Jován, a pénzügyi bizottság elnöke, aki évek óta maga is tagja a monopol igazgatóságának és ott állandóan napirenden tartja a dohánygyárak minőségének ügyét, karofta fel nagy buzgalommal a fogyasztók ügyét és az elmúlt hetekben nyári szabadsága legnagyobb részét arra használta fel, hogy beutazza az ország legtöbb dohánygyárát. Tapasztalatait terjedelmes memorandumba foglalta össze, amelyet eljuttatott a monopol igazgatóságának és dr. Perics Ninkó pénzügyminiszternek.

Radonics Jován nagyérdéki akcióját, a *Bácsmegeyi Napló* munkatársának kérésére rendkívül szívélyességgel a következőkben ismertette a nyilvánosság-gal:

— A belföldi dohányneműek rossz-ságának egyik fő oka eddigi dohányki-viteli politikánkban rejlik. Dohányfeles-legünket a múltban főleg Csehszlovákiá-nak és Lengyelországnak adtuk el újab-ban. Anglia érdeklődik erősebben fino-mabb dohányaink iránt. Már most a do-hány osztályozása másképen történik a kivitelre és másképen a belföldi fogvasztásra szánt dohánynál. Két osztályba sorolják a dohányfajtákat és mindegyik osztályban négy alcsoport van, de a ki-vitelre szánt dohány I. osztályának 3. csoportja felel meg a belföldinél a legfi-nomabbnak, az I. csoportbeli I. osztá-lyának.

A finomabb cigaretták gyártásánál nem kizárólag belföldi dohányt használunk fel, hanem keverjük azt ugynevezett Szmyrna dohányjal. A Vardarban például tíz százalék a Szmyrna-dohány,

a drágább cigarettákban pedig aránylag még több.

Eladják a dohánytermést

— A dohánytermelés és a feldolgozás finanszírozása eddig állandóan nagy nehézségekkel járt. A monopol igazgatóság maga vásárolta össze az egész dohánytermést, ami pedig nem kellett, azt később eladta. De az eladás körül sokszor merültek fel nehézségek, így még most is megvan az 1924. évi termésből körülbelül tízmillió kg. dohány-nyunk. Ezért az igazgatóság új alapokra kívánta helyezni a dohányértékesítési politikáját és tárgyalásokba kezdett a legnagyobb világcégekkel. Ezek a tárgyalások elsősorban a *Companie General du Tabak* (Páris) és a *D'outremere* társasággal folytak. Az előbbivel létre is jött héthónapos tárgyalás után egy megegyezés. E szerint ez a társaság közvetlenül venné át a termelőktől az egész termést, amely évenként körülbelül negyvenmillió kilogrammra rug. a monopol igazgatóság pedig a társaságtól visszaváltaná a belföldi fogyasztásra szükséges tíz-huszmillió kilót.

— A monopol igazgatóság ezt a szerződést a kormány gazdasági pénzügyi bizottsága elé terjesztette jóváhagyás végett. A bizottság azután nem hagyta jóvá ezt a szerződést, bár nem is utasította azt kereken vissza. Az igazgatóság ezért most újabb tárgyalásokra hívja meg a világcégeket és én remélem, hogy sikerülni is fog olyan megegyezési alapot találni, amelyet a kormány is elfogadhatónak fog tartani. Ezzel a pénzügyi nehézségeket remélhetőleg végleg ki is fogják küszöbölni, ami a dohányfeldolgozás szempontjából is rendkívül fontos.

Nincs elég raktár és nem szakszerű a kezelés

— Dohánygyári iparunk legnagyobb baja eddig is az volt, hogy nem állott elég pénz a monopol rendelkezésére a manipulációhoz szükséges épületek felépítésére. A dohányt, mielőtt a gyárba kerül, ki kell szárítani és szakszerűen kell raktározni. Nekünk pedig sem a szárításra, sem a raktározásra nincs elég és megfelelő helyiségünk. A háború óta felépített raktárak és szárítók nagyrészt fából készült barakkok, nem kö-épületek, tehát nem is felelnek meg teljesen a célnak. De még ezekből sincsen elegendő és ezért a nem eléggé kiszá-ritott és nem szabályszerűen raktárolt do-hányban erősebb a fermentáció, ami mi-nőségét rendkívül károsan befolyásolja.

— A *Companie Generale*-l folytatott tárgyalások alkalmával ki is kötötte az igazgatóság, hogy 4 éven belül felépítik az összes szükséges raktárakat és szárítókát és megfelelő számú szakembert is alkalmaznak, akik a szakszerű kezel-és bevezetésén kívül a népet és klotat-nak a dohánytermelés helyes módjára és kiválasztanak a dohánytermelésre legalkalmasabb földterületeket. Ha ez a szerződés nem valósul meg, akkor maga a monopol igazgatóság fogja ezt a

programot a már kidolgozott tervek szerint négy év alatt végrehajtani.

A l. da és a papir

— A másik főoka a dohánygyárak sí-lányságának a legtöbb dohánygyár rossz felszerelésében rejlik. Két legna-gyobb gyárunk ugyan, a nisi és a sza-rarajevói, a legmodernebbül vannak fel-szerelve, ezektől azonban a monopol épen ezért olyan teljesítményt követel, hogy a tuhájtott termelés folytán ezek sem produkálnak olyan minőségű árut, mint azt a termelés normális menete mellett tennék. A többi gyárakban, ame-lyeket mostani körutam alkalmával meglátogattam Mosztárban, Banyalu-kán és Travnikban, felszerelés dolgá-ban bizony sok kívánni való van.

— Memorandumomban, amelyet az igazgatósághoz intéztem, különösen hangsúlyoztam a mostani gyár kibőví-tésének szükségét. Mosztár a legjobb dohánytermelő vidék központjában fek-szik és a gyár teljesítőképességének növelése a dohánytermesztés emelke-désére is fog vezetni. Mindenütt azt ta-pasztaltam a gyárakban, hogy a láda-hiány nagy zavarokat okoz. A gépek-ből kikerülő cigarettákat tudvalevőleg nagy, de olyan alacsony ládába kell rakni, hogy a cigaretták legfeljebb há-rom sorban fekdjenek egymás felett. Ilven ládáink azonban nincsenek kellő számban és bizony 60—70 sorban is kénytelenek a gyárak a cigarettákat egymás fölé rakni. Maguk a ládák is rosszak, nedvesek. A monopol a fá-anyagot nyilvános árlejtésen kénytelen megvásárolni, az olcsó ajánlattevők az-után friss, ki nem száradt deszkákat szállítanak. Ezen most segítünk. A trav-niki gyár mellett ugyanis saját láda-gyárat (tűrésztelepet) állítunk fel, a mely az összes gyárakat ellátja majd jó, száraz ládákkal.

— Emellett az is rontja a cigaretták minőségét, hogy a gyárak állandóan postamunkát végeznek, a termelés alig tudja a napi szükségletet kielégíteni. Cigaretatartalékja alig van a monopol-nak, ezzel szemben szivarokból nagy készletek vannak felhalmozva.

— Változtatni kell a cigaretta-papir minőségén is. A most használt papiros szerintem nem megfelelő, még áldozat-ok árán is jobb papirost kell bevezet-ni. Még a luxus cigarettáink (Jadran) papirja sem megfelelő. Most leginkább oleschau papirt használnak. A hazai gyárak, elsősorban a sziszeki, ennél feltétlenül jobb papirt tudnak gyártani, csak hogy indokolatlanul drágák. Én azt javasoltam, hogy francia papirt vezese-nek be, talán legjobb volna a híres »Jobb« papir bevezetése. Helytelen do-log az is, hogy ragasztóanyagokat (élesztőt, gummit) használnak a cigaret-ták gyártásánál. Sokkal izesebb volna a cigaretta, ha csak recés falcolással fognák össze a cigaretta-papirt.

Beszélgetésünk végén Radonics Jo-ván dr. hangsúlyozta, hogy a dohány-termesztést feltétlenül racionálisabbá kell tenni. Különösen meg kellene aka-dályozni a dohányültetést a nem meg-felelő talajon (pl. folyók mentén). Fa-valorizálni kell a kislevelű macedón-do-hány termelését, szemben a nagylevelű fajtákkal. Általában a jugoszláv dohán-ymínőségek kiünök, amit a külföld első érdeklődése is bizonyít. Ezért nagy-arányban folyik a dohány kiesempészé-se is, leginkább Olaszország felé. Szük-ségesnek tartja Radonics dr. a külön-böző politikai (képviselői) intervenciók mellőzését is a kerületekben folyó do-hánybevéltás idején.

Körútján mindezek dacára azt az összbnyomást szerezte informátorunk, hogy már a közeljövőben várható do-hánycikkeink javulása

b. j.

TÜKÖRGYARUNKAT

137 FUTOŠKI PUT 137

szám alá (villamos meg-álló) helyesítik át 7400

VITRUM NOVI SÓD

Telefon 407.

Megkezdődött a Népszövetség őszi ülészaka

A spanyol delegátus nem volt jelen az ülésen

Genfben jelentik: Csütörtökön megkezdődött a népszövetségi tanács negyvenegyedik ülészaka. Az eddigi ülészakoknál a megnyitói ülés tisztán formáság volt és rövid ideig tartott. Meglepő, hogy a mai megnyitói ülést *szokatlanul hosszú, zárt ajtó mögötti tanácskozás zárta meg.* A kiszivárgott hírek szerint a delegátusok hosszasan vitatták meg és *éltelen megbeszélést tartottak a madridi kormány magatartásáról.*

Déli tizenkét óraker megnyitották az ajtókat és bebocsátották a közönséget. A terem karzatai percek alatt megteltek a Genfben időző külföldi diplomatákkal és hírlapírókkal. A terem közepén levő kerek asztalnál a népszövetségi tanács nyolc tagja és a népszövetségi vezértilkár foglaltak helyet, *Palazzio spanyol delegátus hiányzott az ülésről és helyettesítést sem küldött.* A terembe való belépés előtt a teremőrök minden belépőt tüzetesen megvizsgáltak és *mindenkit leigazoltattak.*

Az ülészakot Benes cseh külügyminiszter nyitotta meg. A megnyitás is eltért az eddigi formáságoktól, Benes nem mondott üdvözlő beszédet, holott eddig az volt a szokás, hogy az elnök hosszabb beszédben nyilatkozott a Népszövetséget foglalkoztató programról.

Elsőnek Ishy japán delegátus olvasta fel jelentését, majd a svéd delegátus terjesztette elő az ópium fogyasztásának korlátozására vonatkozó javaslatát, azután Chamberlain a gyermekvédelemről szóló javaslatot.

A javaslatok betervezése után Benes a következő ülést pénteken délután fél négyre tűzte ki.

A Népszövetség most kezdődő ülészakának napirendjén a következő tárgyak szerepelnek: A nemzetközi viszonyok békés uton való szabályozása, a döntőbíráskodás, a biztonság kérdése, a fegyverkezés leszállítás és az ezzel kapcsolatos kérdések, a nők és gyermekek védelme a Közel-Keleten, Németország felvétele a Népszövetségbe, a tanács összetételéről szóló jelentés, pénzügyi jelentések, amelyek között Ausztria és Magyarország szanálásáról szóló jelentések vannak, a görög menekültek elhelyezéséről szóló jelentés és a menekültek elhelyezésére vonatkozó költségekről szóló intézkedés, a nemzetközi gazdasági konferencia előkészítése, a szellemi együttműködés az egyes országok tudósai és művészei között, a lefegyverkezési bizottság jelentése.

A danzigi és a Saar-vidéki kérdést csak Németország felvétele után fogják napirendre tűzni, hogy Németország delegátusai is hozzászólhassanak már a kérdéshez. Ebből a határozathoz is látszik, hogy a Népszövetség biztosra veszi Németország felvételét.

Németország győzelme szerdai határozat

Berlinből jelentik: A szerdai genfi eseményekkel kapcsolatban beavatott helyeken meg vannak győződve arról, hogy

Németországot szeptember 10-ig okvetlen felveszik a Népszövetség tagjai közé,

az eseményeket azonban továbbra is tartózkodóan figyelik, mert nem tartják kizártnak, hogy a népszövetségi tanács ülései során még mindig támadhatnak bonyodalmak. Az sincs kizárva, hogy

Spanyolország levonva a szerdai határozat következményeit, kilép a Népszövetségből.

Német részről hangoztatják, hogy ez a fordulat rendkívül károsan érintené a német vezető tényezőket, Németország mégis kénytelen álláspontjához ragaszkodni, mert ebben jut kifejezésre nagyhatalmi állása. Általában

a genfi határozatban a német álláspont győzelmét látják.

Legfeljebb csak abban van eltérés, hogy három államot már most biztosítanak új megválasztásukról, ez azonban nem érinti a német álláspontot. Németország

erkölcsi győzelemmel került ki a bonyodalomból, amely Európát már egy éve foglalkoztatja.

A francia és angol sajtó örömmel fogadja a genfi határozatokat

Londonból jelentik: A Times csütörtöki vezércikkében megállapítja, hogy Németországnak a Népszövetségbe való felvétele és állandó tanácstagsága most már befejezett tény. Spanyolországnak a Népszövetségben való maradását illetően a beérkezett jelentések alapján a Times rendkívül pesszimiztikusan ítéli meg.

Párisi jelentés szerint a francia sajtó örömmel üdvözi a Népszövetség tanulmányi bizottságában létrejött megegyezést és a francia lapok meglepedéssel állapítják meg, hogy Németország belépése a Népszövetségbe most már biztosítva van.

Spanyolország tangeri követelése

Mint Londonból jelentik, a Daily Telegraph értesülései szerint a tangeri kérdésben Spanyolország a következő követeléseket állította fel:

1. A tangeri rendőrséget spanyol vezetés alá kell helyezni.
2. Ugyancsak spanyol kézbe kell kerülni Tanger legfelsőbb közigazgatásának is.
3. A vámok szedésének joga Spanyolországot illeti meg.

Ugyancsak a Daily Telegraph jelentése szerint a tangeri nemzetközi rendőrségnél uralkodó állapotok megvizsgálására kiküldött bizottság megállapította, hogy a

tangeri nemzetközi rendőrség több esetben zsarolásokat és közönséges rablásokat követett el.

A rendőrség fejeleme kritikán aluli. A lap szerint

az egyik rendőr nemrégiben agyonlőtte parancsnokát.

az esetet azonban titokban tartották, mert félték a botránytól. A kiküldött bizottság végleges jelentése valószínűleg csak októberben fog elkészülni, amikor azt nyilvánosságra hozzák.

Spanyolország kilép a Népszövetségből

Genfben jelentik: A Népszövetségi Tanács csütörtöki zárt ülésén Sir Erik Drummond a Népszövetség főtitkára bejelentette, hogy *rendkívül fontos értesítést vár Madridból, amely ezideig még nem érkezett meg.*

A spanyol delegátus magatartása rendkívül hasonlít a brazilai delegált juniusi magatartásához, amikor Mello Franco minden előzetes bejelentés nélkül egyszerűen nem jelent meg az üléseken és csak napok múlva adott értesítést magáról. Ismeretes, hogy Brazília a juniusi ülészak utolsó napján jelentette be kilépését. Népszövetségi körökben azt hiszik, hogy most Spanyolország is hasonlóan fog eljárni.

Elrendelték a hadiállapotot Spanyolországban

Primo di Rivera októberben akar választani

Londonból jelentik: Szórványos hírek érkeznek Madridból és Spanyolország más városából, amelyek arra engednek következtetni, hogy *ha a forradalom még nem is tört ki, a veszedelem nagy.* A fővárosban nyomasztó a hangulat. A múlt éjjel több városrészben lövöldözések voltak, amelyeknek okát azonban senki sem tudja.

Hír szerint a lakosságot és különösen a tisztikart nagyon elkedvetleníti a katonai kormány legújabb kudarca, ami Tanger kérdésében és a népszövetségi ülészak előkészítése közben Spanyolországot érte. Általános az a vélemény, hogy ha a kormány valami népszerű intézkedést nem hoz hamarosan, ugy

Primo di Rivera napjai megvannak számlálva.

Beavatott körökben elterjedt hírek szerint Alfonso király is megelégelte Primo di Rivera önkényes-

dését és minden percben hazavárják a királyt.

Nemcsak a fővárosban, hanem a vidéken is enyhített hadiállapotot rendeltek el.

Az uccákon sűrűn menetelnek katonai csapatok és vidéken a vasútmásokon és hídakon erős katonai őrség teljesít szolgálatot, amely szigorúan átkutatja az utasokat, hogy *nincs-e náluk fegyver.* Maga Primo di Rivera még távol van Madridból.

Párisi jelentés szerint Primo di Rivera fogadta a *Chicago Tribune* munkatársát és kijelentette neki, hogy

október elején választat és a parlament még októberben össze is ül.

A spanyol parlamentnek a jövőben csak tanácsadó szerepe lesz és a képviselők mandátuma három-öt évre szól.

Garázdál' odnak a névtelen feljelentők

Hamis vádak alapján viszályt nélkül sújtanak az ártatlan embereket

Már-már azt hittük, hogy messze elmultak a Bach-korszak legsötétebb napjaira emlékeztető azok a szomorú idők, amikor elég volt egy névtelen feljelentés, egy gonosz ember írka-firkája s festszerű, becsületesen dolgozó emberekre a kellemetlenségek, az üldözések áradata zudult. Névtelen feljelentésre, akár milyen abszurd vádat is tartalmazott az, elvonták az utlevelet attól, akit feljelentettek, becsukták az üzletét s nem ritkán őt magát is hosszú időre megfosztották szabadságától.

A konszolidációnak mindenesetre első örvendős jele az volt, hogy a névtelen feljelentéseknek maguknak még nem tulajdonítottak bizonyító erőt s előbb megvizsgálták a vádakot, amikor a feljelentés, tartalmazott, mielőtt lesuj-

tottak az ártatlan polgárra. Ugy látszik korán örültünk ennek a konszolidációnak, újabban ismét nagy becsületük van a névtelen feljelentéseknek. Alá sem írt, vagy hamis aláírással ellátott vádaskodásra tisztelt és tisztességes cégek ellen olyan vizsgálat indul, mintha rablógyilkosok, vagy betörők volnának, züllött egzisztenciák vádjaira tekintélyes polgárokat megfosztanak szabadságuktól. Még az üldözés legenyhébb formája az, ha valakitől az utlevelet, vagy a határátlépési bizonyítványt elveszik, ha mindjárt egzisztenciális érdeke is, hogy a határon túl lévő birtokát megművelhesse.

A bácskai radikális szervezeteket is több ízben foglalkoztatta már az, hogy névtelen feljelentésekre hajszát indita-

nak ártatlan emberek ellen. Így legutóbb egy konkrét esetben kifolyólag a feketecsi radikális pártszervezet dr. Radonics Jovánhoz, a kerület képviselőjéhez fordult s védelmet kért egy meghurcolt ember számára. Dr. Kozma Dezső volt feketecsi jegyzőt egy névtelen feljelentés alapján ezeltől két hónappal megfosztották kettős-birtokosi igazolványától, noha a volt jegyzőnek existenciáját egyedül az biztosítja, hogy a határon túl lévő földjeit megművelheti. Dr. Kozma, aki politikával soha nem foglalkozott s aki jegyző korában működésével hálára kötelezte le a szerbeket, fűhöz-fához futkosott, hogy az őt jogszerűen megillető kettős-birtokosi igazolványt visszakaphassa, mindössze annyit sikerült elérnie, hogy megmondták neki, miért vették el a határátlépési igazolványt. Kozma ellen névtelen feljelentés érkezett, amellyel vádolta a volt jegyzőt, hogy *irredenta üzemeltet tolytat. Erre vizsgálat, kihallgatás nélkül elvették a kettős-birtokosi igazolványát.*

A feketecsi radikális szervezet annyira igazságtalannak találta ezt az elintézkedést s annyira meg van győződve a névtelen feljelentés alaptalanságáról, hogy elégtételt kíván szolgáltatni a meghurcolt dr. Kozmának. Radonics Jován képviselő megígérte, hogy készséggel közbenjár, hogy Kozma visszakapja a határátlépési bizonyítványt.

Abban az irányban is kellene azonban intézkedni, hogy a hatóságok ne vegyék mindjárt bizonyítottnak is, amit a névtelen feljelentés állít s előzetes, alapos vizsgálat nélkül ne legyen bántódása annak, akit névtelenül megvádolnak.

Folyik a vizsgálat

a noviszadi Produktiva ellen

A telefonkönyvből irrt adatok szerepelnek a kereskedelmi minisztérium rendeletében!

Noviszadról jelentik: A noviszadi *»Produktiva«* részvénytársaság ellen megindított vizsgálat nagy feltűnést keltett a városban. Doljak Nikola kereskedelmi minisztertanács titkár, mint ismeretes Kamincics Dmitrije és Szubics Botapimir könyvszakértőkkel megjelent a noviszadi rendőrségen és bemutatva a kereskedelmi miniszter rendeletét, amely megbizta, hogy a Produktiva részvénytársaság új könyvvizsgálatot tartson. A miniszteri kiküldött kívánságára a lefoglalt könyvek vizsgálatát szerdán kezdte a bizottság.

Érdekes, hogy a bizottság által felmutatott és a céghez is megérkezett utasításban a kereskedelmi miniszter megbizta Doljakot, hogy a *cégek Futaki-ucca 7., Nyegusava-ucca 2. és Jevrejska-ucca 3. szám alatt levő három irodahelyiségben tartson tillesztés vizsgálatot.* Ezzel szemben a cégek sem voltak még soha irodájuk, sem azelőtt nem volt soha. Megállapították, hogy ez a félreértés annak származik, hogy a kereskedelmi minisztériumban a telefonkönyvből irrták ki a Produktiva irodahelyiségeinek címét és márt hogy a Futaki-uccát, amelyben a cég irodája van, azelőtt Jevrejska-uccának hívták és a számozást is megváltoztatták, a telefonkönyv adatait tévesen értelmezve, úgy vették, mintha a Futaki-ucca 7. és a Jevrejska-ucca 3. különböző helyiségek volnának, holott ez a két házszám ugyanannak a háznak a régi és az új megjelölése. A harmadik cím a Produktiva igazgatójának, Gold Bélinak magánlakása.

A kiküldött bizottság csütörtökön egész nap dolgozott. A bizottság a könyvek minden egyes tételét külön vizsgálja. Minden mellékletet, minden levelet átolvas és különösen figyelemmel kíséri a devizanyilvántartásról szóló bejegyzéseket. Értesüléseink szerint a cég ellen felmerült vádak között szerepel az is, hogy a Produktiva bécsi üzletfele, a *Verkehrsbank* útján a részvénytársaság vagyonának egy részét devizákban eszmésként kiűzölte.

A cég igazgatósága még ma sem tudja, hogy miért rendezték el a cég ellen a vizsgálatot és annak lefolyását nyugodtan várja, mert meggyőződése, hogy a Produktiva működésében semmiféle szabálytalanság nem volt.

Milliárdos alapítvány tudományos célra

Egy magyar grófnő a nemzeti múzeumra hagyta egész vagyonát

Budapestről jelentik: Özv. gróf Apponyi Sándorné, született herceg Eszterházy Alekszandra alapítólevelet adott át a közoktatásügyi miniszternek, melyben a férjétől örökölt minden ingó és ingatlan vagyonát, összes vagyoni jogait, könyvtári és régiségtári kutatások céljára a Magyar Nemzeti Múzeumnak adományozza.

Az adomány magában foglalja a grófnő 3200 holdas legyeli-birtokát, az ottlevő kastélyt, annak berendezését és minden egyéb javadalmát. Az özvegy grófnő csak a haszonélvezetet hagyja meg magának.

Simmi-cipős betörők

a sztarakanizsai pályaudvaron

Felakarták törni a vasuti pénztári

Sztarakanizsáról jelentik: Vakmerő betörést kíséreltek meg kedden éjjel a sztarakanizsai pályaudvaron. Ismeretlen tettesek behatoltak az állomásfőnök irodájába és fel akarták törni a vasuti pénztárt.

A vasuti főnök éjjeltájtban gyanus neszre ébredt fel. Amikor az emeleti lakása ablakából kitekintett, észrevette, hogy több férfi, feltörve az irodáját, behatolt az irodába. Később, amikor olyan zörejeket hallott, mintha a Wertheim-szekrényt akarnák felfeszíteni, riasztó-lövéseket adott le. A betörők erre kifutottak az irodából és megfenyegetve a főnököt, hogy legközelebb megölik, elmenekültek.

A riasztó-lövésekre figyelmes lett egy rendőrszolgálat, amely a helyszínre sietett, de akkor már a betörők eltűntek a közeli kukoricásban.

A helyszíni vizsgálat alkalmával a Wertheim-szekrény előtt egy baltát és egy botot találtak, a szekrény falán pedig ujjlenyomatok voltak láthatók. Az irodában észlelt egyéb nyomokból megállapították azt is, hogy a betörők ötven voltak, akik közül az egyik simmi-cipőt viselt, keftőnek rongyokkal volt bekötve a lába, keftő pedig mezítalpos volt. A rendőrség folytatja a nyomozást.

A Tisza-mentén megindultak az árvízvédelmi munkálatok

Novakanizsa küldöttségileg kéri a földművelésügyi minisztertől a község védtöltéseinek helyreállítását

Novibecsejről jelentik: A novibecseji ármentesítő társulat igazgató-mérnöke, *Nikolajevics* szerdán a Novibecsejtől Szentáig terjedő vonalon felülvizsgálta a töltési munkálatokat, amelyek mindenütt a legnagyobb rendben folynak. Az államtól az ártéri földek terhére az érdekelt községek husz millió dinárt kértek, melyet a közlakosság harminc év alatt volna köteles évi törlesztés útján visszatéríteni. A töltések elkészítésére legalább két év szükséges. *Nikolajevics* igazgató-mérnök mellett a töltési munkálatok vezetésében *Zsivkovic* főmérnök is tevékeny részt vesz.

Novakanizsai jelentés szerint *Tucakovics*, a becskerekai hidrotechnikai osztály vezető mérnöke Obilicsevá község védtöltéseinek rendbehozatalára a napokban kiszállott Obilicsevára és az ármentesítési tervet a helyszínen el is készítette. Mint-hogy három millió dináros állami kölcsönrel ármentesíteni lehetne a nagyrészt dobrovoljacok között kiosztott termékeny területet, a novakanizsai és obilicsevá-i lakosság küldöttségileg fordul a földművelésügyi miniszterhez, akitől három millió dináros állami kamatmentes kölcsönt kér a védtöltések rendbehozása céljára.

Novakanizsa község főjegyzője, *Grucics* Milivoj egyébként átrabban kérte a velikibecskerekai hidrotechnikai ügyosztályt, hogy a ponton-hid

északi része felé eső, partra épített járásbírósi épület és a több száz vagon befogadóképességű nagyraktár megvédésére körülbelül nyolcszáz méter területen erősítse meg a rakpartot. A Tisza áradása esetén

úgy a járásbírósi, mint a nagyraktár állandó árvízveszedelemben fog. A munkálatokhoz kétmillió dinár értékű köre lenne szükség. A község érdeklődéssel várja a hidrotechnikai ügyosztály intézkedését.

Izgalmas hajszja

katonákkal, rendőrökkel, detektivekkel két titokzatos szökevény után

Izgalmas hajszja folyt le csütörtökön délután hat óra tájban a városháza épületében. Két előállított ismeretlen fiatalember, akik közül az egyikről megállapították, hogy körözött bűnöző, megszökött az őket kísérő detektív elől és elrejtőzött a városháza folyosó-labirintusában.

Bucsumian detektív délután hat órakor az állomáson leigazoltatott két gyanus fiatalembert és elő akarta őket állítani a rendőrségre, mert az egyiknek a személyleírása teljesen megegyezik annak az ismeretlennek a személyleírásával, akit a vidéki hatóságok állítólag gyilkosság miatt köröznek. Bucsumian a két fiatalemberrel elindult a városházára, amikor azonban a félelemleti

ügyeleti szoba folyosójához érkeztek, a fiatalemberek megszöktek a detektív elől és felszaladtak a városháza második emeletére.

Bucsumian nyomban alarmirozta a rendőrséget és a csendőrséget is, majd a szintén segítségül jött katonaság közreműködésével körülzárták az egész városháza épületét. A detektívek sorra járták az összes folyosókat és hivatali helyiségeket, azonban a menekülők úgy el tudtak rejtőzni, hogy két órai keresés után sem sikerült rájuk akadni.

A rendőrség az egész város területén mozgósította a rendőrlégénységet, általános razziát rendelt el, hogy kézrekerítse a titokzatos szökevényeket.

A mexikói katolikusok

a kongresszustól kérik az egyházi törvények megváltoztatását

Newyorkból jelentik: A mexikói kongresszust szerdán este nyitották meg. A kongresszus elnöke felolvasta *Calles* köztársasági elnök üzenetét, amely említést tesz az Amerikai Egyesült-Államokkal a földbirtokok és az olajtörvények ügyében folytatott eszmecsereiről. Az Egyesült-Államok a földbirtok és az olajtörvények módosítását kívánja.

A kongresszus ülése foglalkozik az egyházi és szociális kérdésekkel is.

A püspöki kar kérvényt nyújtott be a kongresszushoz, amelyben kéri, hogy módosítsák, vagy vonják vissza az új alkotmány egyházi záradékát, amely elintézte a templomokban az istentisztelet megszüntetésére vezetett. A püspöki kar reméli, hogy a kongresszus többsége az elmúlt napok véres tapasztalatai után nem zárkozik el az egyházat sújtó rendelkezések módosításától, amivel helyreállna a nyugalom az országban.

A bolgár betörések ügye mégis szóbakerül a Népszövetség ülésén?

A kisantantot Románia képviseli a népszövetségi tanácsban

Szófiából jelentik: A minisztertanács szerdán úgy határozott, hogy Bulgáriát a Népszövetség ülésén *Molov* pénzügyminiszterrel kivül *Burov* külügyminiszterrel is képviselni fogja. A delegációnak erre a kibővítésére a bolgár sajtó véleménye szerint azért volt szükség, mert a Népszövetség most megnyitott ülésén mégis szóba fog ke-

rülni a Bulgária és a szomszéd-államok közötti konfliktus. Bukaresti jelentés szerint végleges megállapodás történt arra vonatkozólag, hogy

a népszövetségi tanácsban az idén Románia fogja képviselni a kisantant államait. A román delegáció csütörtökön utazik el Genfbe.

Nemzetiségi bizonyítványt kérnek

Becskereken a magyar tagozatra iratkozó tanulóktól

A város csak alispáni utasításra hajlandó a bizonyítványokat kiadni

Becskerekről jelentik: A becskerekai gimnázium magyar tagozatán most folynak a beiratkozások, azonban mindezekig csupán husz tanuló vettek fel az első osztályba, mert az igazgatóság azoktól a jelentkezőktől, akiknek nevük nem magyaros hangzásu, hatósági bizonyítványt követel arra nézve, hogy valóban magyar nemzetiségűek-e.

A gimnázium igazgatóságának ez az eljárása nagy izgalmat keltett az érdekelt szülők körében, főképp a vidékiek között, mert a beiratkozások utolsó napja péntek és addig fizikai lehetetlenség illetőségi, vagy lakáshelyükről ilyen hatósági bizonyítványt szerezni. A becskerekai magyarság vezetői csütörtökön felkeresték *Alekszics* Bogoljub polgármestert és megkérdték tőle, hogy kiállítaná-e ezeket a hatósági bizonyítványokat. *Alekszics* polgármester kijelentette, hogy ezt csak az

esetben tehetné meg, ha erre az alispántól utasításokat kapna.

A Bácsmegeyi Napló becskerekai munkatársa felkereste *Szubotics* Szilvó gimnáziumi igazgatót, aki kijelentette, hogy a hatósági bizonyítványokat a minisztérium telefonutasítására értelmében követeli. A közoktatásügyi minisztérium ugyanis utasította, hogy a beiratkozások alkalmával mindazoknak az okmányoknak felmutatása szükséges a szülők részéről, amelyeket még *Pribicsevics* rendelete ir elő. Kijelentette *Szubotics* igazgató azt is, hogy tekintettel a beiratkozási idő rövidségére, ideiglenesen fel fogja venni a jelentkezőket a magyar tagozatra, de utólag be kell mutatni a szükséges hatósági bizonyítványt.

A becskerekai magyarság vezetői most kíváncsian várják, hogy miképpen fog megoldódni az új névgyelemzés által keletkezett bonyodalom.

Állami támogatást

kérnek a bácskai ármentesítő társulatok részére

Küldöttség Petrovics Milivoj főispán és Rajics Szvetiszlav alispánál

Szomborból jelentik: Az Apatin-Szonta és Monostor—Apatin ármentesítő társulat részéről csütörtökön *Zinkler* Kálmán társulati főmérnök vezetésével, egy nagyobb küldöttség kereste föl *Krszín* Zlatoet, a szombori folyammérnöki hivatal vezetőjét, *Rajics* Szvetiszlav alispánt és végül *Petrovics* Milivoj kerületi főispánt.

A küldöttség mind a három helyen memorandumot nyújtott át, mely az ármentesítő társulatok súlyos helyzetét ismerteti. A memorandum részletesen leírja a nyári, katasztrófális árvíz lefolyását, kifejti az ármentesítő társulatok fontosságát, rámutatva arra, hogy nem csupán helyi, lokális érdekek, de fontos állam-érdek fűződik ahhoz, hogy a Duna-töltéseket kiépítsék. A szükséges pénzüsszeg előteremtésére a memorandum konkrét javaslatot tesz: a szükséges 170—80 millió dinár teher egy részét teljesen az állam venné magára, a fennmaradó összeget pedig kölcsön formájában bocsájtandó az ármentesítő társulatok rendelkezésére. Ennek a kölcsönnek a visszafizetését viszont a vármegye vállalná, mely — amint erre a törvényes rendelkezés megtörténik — pótdadó formájában vetné ki nem csupán az érdekelt községek lakosaira, hanem a Dunától távolfekvő községekre is, melyeknek szintén érdekükben áll a Duna-gátak erős kiépítése, mert árvízveszedelem esetén azokat is károsodás éri, akik távolabb laknak a Dunától.

A küldöttségnek úgy az alispán, mint a főispán ígéretet tett, hogy kérésüket támogatni fogják. *Petrovics* Milivoj főispán vezetésével egyébként ebben az ügyben egy nagyobb küldöttség megy a jövő héten Beogradba, ahol a memorandumban kifejtett javaslatot ismertetni fogják *Uzunovics* miniszterelnök, *Trifkovic* Márkó házelnök és *Pucelj* földművelésügyi miniszter előtt.

Fagylalt mindenáron

Egy csavargó félholtra vert egy fagylaltárúsi, mert nem adott neki fagylaltot

Novivrbászról jelentik: A novivrbászi csendőrség letartóztatta *Polha* Jovgen sztarivrbászi illetőségű husz éves rovtott multu csavargót, aki bestiális módon félholtra vert egy tizenhat éves utcai fagylaltárúsi gyereket.

Polha a kucorai országúton találkozott *Mustafa* Sefta fagylaltárússal, aki kocsljával Vrbászra igyekezett. Megállította a fagylaltost és fagylaltot kért. *Mustafa* azonban kijelentette, hogy jó vásárt csinált, már elfogyott a fagylaltja. A csavargó erre kirántotta a kocsiából az üres fagylaltos kannát és azzal addig ütötte a szerencsétlen fagylaltos gyereket, míg az eszméletlenül esett össze. Az összevert *Musztafát* aztán ott hagyta az országúton s a fagylaltos kocsi magával vitte.

Csak később találtak rá az országúton heverő *Musztafára*. Nyomban lakására szállították és orvosi kezelés alá vették. Megállapították, hogy koponyacsonttörést szenvedett és karja kificamodott. Állapota életveszélyes.

A csendőrség *Polhát* letartóztatta, akitől kiderült, hogy néhány nappal ezelőtt is megverte *Musztafát*, mert nem adott neki fagylaltot. Kihallgatása után átadják az ügyésznek.

Vászonruhához
vegyen vászoncipőt

Férfi 99° - Női 65° -
Gyermekek 49° -

Prata

HIREK

Véres buborékok

1. Kik gyaloglással a havas csucsigig menetelnek és sötétben az álmat várják, az éjfél öntöző-kocsit: olykor meakul-páznak-e a jószáguk miatt? nyakas szent önzésüket a ruhájuk alatt hordják-e mindig? kívánják-e néha a profán ünnepeket? szánják-e a póruljárt hajósokat? énekelnek-e minden január előtt? adnak-e vigasztalást az elitélteknek?

És az utolsó barázdán is tulateszik-e ellenségeik gyűlöletét, akik fölszedik azt amiről ők lemondanak? Vagy kezét nyujtanak feléjük nevetve és köszönettel, hogy helyettük is szívták az életkinstár mérges nikotinfüstjét?

2. Egy ismerősöm jelszót dobott föl az égre fix pontnak és égő titkos értelmű virágnak. Aztán ráemelt arccal, bevattázott fülekkel ő is utána indult. Kilenc templom roskadt össze azóta, a horizont megbillent, az évszakok megváltoztak, kedvesei meghaltak, az emberek agancsuk nőtt és elkopott a szívük és az igazságból a hazugság ezer alkotó elemét párolták le közben. Harminc, negyven éves lett ennyi idő, alatt, idegei meglazultak, észre se vette, hogy az élet új musttól részegülten énekel. Halála után megtalálták benne a bölcsesség ismeretű jelét és keresztjére metszték a legszebb dicséretet, hogy elveihz minden viharokon keresztül hű maradt.

3. Csak az átkozottak érzik, hogy áldás röpött föléjük, süketek hallják az angyalok neszt s a vitézségi érem azokat illeti, akik nagyon jól ismerik a gyávaságot és minden támadás előtt először a rettegéssel számolnak le szívükben.

Szintugy éveken át lovagolunk a fájdalom hátas paripáján és az eltörődöttségben lázas figurák dobják mellünkbe a boldogság képeslapját. Ne vádold, hogy elkerült, a jel ott van az ajtófélfán mellett, mint a kéményseprő kézjegye. És hiszem, hogy az ucca lámpája néha a legrongyoltabb lélekbe törli véres arcát és másnap egy csodálatos percre ott hajt ki a legkövérebb orgonafürt. Holdra éhes fehér arccal bámul maga elé, bágyadtan, mint az ujszülött.

4. Valaki tizezer átböngészett könyvet helyezett maga alá talpazatnak. Csodás vár — mondta — logikus garánc és egész biztos hely, de elég magasan vagyok-e? Igaz, én átféjöttem, de milyen jó volna, ha egy varázsszóra mindenki ide röpülne. Többen is voltak így, kezét fogták a nagy Babel fölött és kiszívták a parasztból meg a bányászokból az Istent. És azt a könyvet el-tették le nekik, amit ők legutóbb fektettek a lábuk alá. Szegény, nyomorult szívek, milyen balgatagos is: egy se értette meg a betűket. A végén ők is bevallották, hogy hibáztak egy kicsit, igazán csak az nem jutott eszükbe, hogy ha ezer kormos ember házi áldása alól kiszedik az égi Ur nevét, tudnak-e helyébe mindegyiknek egy liter pálinkát adni naponta?

5. Kedveske, mért is nem vigyáztál magadra, hogy meg ne gyűlöljelek ezzel a nagy szerepemel. Mért nem vallottad be inkább, hogy egyszer gyilkoltál, vagy hogy kilenc éves korodban a legotrombább testű parázna embert vártad a térdeid közé. Egy apró betűre mért nem vigyáztál, a nevetést mért nem kormányoztad helyesebben az arcodon? Kis mozdulat csuszott el mindössze, a pillanat lépett félre a szíveden, egyetlen szavacska bukott ki a szádon romlottan, de nagyobb hiba, mintha egészen elbotlottál volna. Ez a kis botlás hiszi fog, magába huz minden csunyát és egyszer veled szemben a mérleg másik karjára csimpaszkodik és te könnyűnek fogsz találatni. Egészében gyönyörű lehetsz és legjelke a jószágnak, elveszve mégis minden. Nem az kerget el minket egymástól, hogy egyikünk fertőbe bukott, csak a cipőnkön utálunk meg egy sár-csöppet, az arcon egy eperfoltot. Legyünk erősek a jövőnk kinokra, a mi szívünk már megfordult. Így fordítják

meg a címet is a család utolsó koporsója fölött.

6. De jó volna egy hosszú-hosszú nádszál, a végében hegyes szög, fölnyulni vele egész az égig. Beledöfném egy csillagba, ugyan mi ömlene ki belőle: vér? gyanta? víz? mandulatej? olaj? Talán fényes sárga festék, örökig szívárogná az átvert hártán, aláfestene az eget, lassan eldntene mindent, felhőt, völgyet, meredek fafakat. A lejtőkön aranypatinává szikkadna, egész sárga volna az éj, piros pontok a többi csillagok.

Berényi János

*

— **Fegyelmi vizsgálat a beogradi villanygyár igazgatója ellen.** Beogradból jelentik: Még Bobics Milos polgármestere idején történt, hogy Beszarabics városi tanácsnok, a beogradi villanygyár igazgatója kijelentette, hogy a villanygyár ügyeinek vezetésébe semmiféle beleszólást sem enged a városi tanácsnak. Beszarabics ellen a város vezetősége akkor adatokat gyűjtött, a melyek most az új polgármester elé kerültek. Többmillió meg nem engedett beszerzések eszközölésével, tisztviselők indokolatlan elbocsájtásával és alkalmazásával vádolják a villanygyár igazgatóját, aki ellen most a város új vezetősége fegyelmi vizsgálatot indít.

— **Németország fizet.** Berlinből jelentik: A jóvátételi fizetések főbiztosa hivatalosan bejelentette, hogy Németország teljes összegében befizette azt az 1.220.000.000 arany márkát, amelyet a Dawes-féle tervezet szerint a második törlesztési évben fizetnie kell. A jóvátételi főbiztos megállapítja, hogy Németország pontosan teljesíti kötelezettségeit.

— **Elgázolta a zagrebi gyors Beograd legöregebb hordárát.** Beogradból jelentik: A beogradi pályaudvaron szerdán reggel borzalmas szerencsétlenség történt. Obradovics Radiszlav, hatvanöt éves vasúti hordár csomagokat akart kivinni a perronra, mikor a befutó zagrebi gyorsvonat elkapta és magával vonszolta. A szerencsétlen ember a ke-rekek alá került, amelyek mindkét lábát tőből és felkarját leszelték. A kórházba szállították, hol azonnal megoperálták. Állapota reménytelen.

— **Borzalmas népitélet Kolozsvárott.** Kolozsvárról jelentik: Kolozsvár egyik külvárosában Kardosfalván borzalmas népitéletet akartak végrehajtani Pintye Sándor erdőőrön. Pintyének az volt a büne, hogy olyan lelkiismeretesen őrizte a Haja-erdőt, hogy a Kardosfalviak nem tudtak lopni egy hasás fát sem, ezért elhatározták, hogy levágják az orrát, azután megölik és a Nádas-patakba dobják. Vasárnap este több kardosfalvi legény megtámadta Pintye házáat. A hatalmas erejű erdőőr vasvillával tört ki támadóira, akik késekkel, botokkal és fejszékkel felszerelve várták. A szörnyű küzdelemben a legények a vasvillával hadakozó Pintyét hátulról átölték, lefogták és borzalmasan ültelgették, a fejét késekkel összeszurkálták, az orrát félig leszakították és véreben fetrengve a Nádas felé cipelték, hogy beledobják, mert azt hitték, hogy Pintye már halott. Közben azonban a nagy zajra több házból emberek jöttek elő, mire a legények elmenekültek. A csendőregek még aznap éjszaka elfogták a támadókat, Csídol Jánost, Marosán Jánost, Konez Mihályt, Sándor Alexandart és Mikola Toghert és bekisérték őket a kolozsvári központi ügyészségre. Pintye Sándort kórházba szállították.

— **Leszurta társát egy kávéházi énekesnő miatt.** Beogradból jelentik: A Garibaldi-kávéházban szerdán véres veredekes támadt két kocsis között a kávéházban alkalmazott énekesnő miatt. Vukodimovics Musztafa ittas állapotban civakodni kezdett Vaszilijevics Ljubomirral, aki egyremásra rendelte a borokat és küldte a leányt. A szóváltás hevében Vukodimovics kést rántott és súlyosan megsebesítette Vaszilijevicsét, akit a kórházba szállították. Vukodimovics elmenekült, de csütörtök reggel elfogták és átadták az ügyészségnek.

— **Egymillió lelt loptak el egy marosvásárhelyi bankból.** Marosvásárhelyről jelentik: A Marosvásárhelyi Agrár-bank és Takarékpénztár helyiségeiben néhány nap előtt betörők jártak és a Wertheim-szekrényből egymillió lelt elloptak. A betörők a főtéri épület hátsó ajtaján hatoltak be a bankba és több bezárt szobán keresztül jutottak be a pénztárterembe. Minden ajtóhoz volt kulcsuk és a pénztárteremt is kulccsal nyitották ki. A kasszában több mint egymillió lei volt, de a betörők csak kerek egymilliót vittek el. A rendőrségnek az a gyanuja, hogy a betörést a bank hivatalnokai követték el és a pénztárat több vezetőtisztviselőjét tartóztatták.

— **A szubotical iskolaszék ülése.** A szubotical városi iskolaszék szombaton délelőtt a város háza tanácstermében ülést tart. Az ülésen a jövő iskolaévre vonatkozó ügyekről fognak tárgyalni.

— **Működik az adóprés.** Szentáról jelentik: Miroszavljevics Milán, a szentai járási pénzügyigazgatóság főnöke, augusztus hónapban hárommillió dinár adót szedett és szolgáltatott be az állampénztárba Szentáról, Sztarakanizsáról és a szentai járás községeiből. Szeptember hónapra ötmillió dinár adóbeszedést irányzott elő a pénzügyigazgatóság.

— **Harc a tisztaságért.** Szentáról jelentik: A földművelésügyi minisztérium rendeletet bocsájtott ki, melyben utasítja a rendőrhatalóságokat, hogy a mézszárszkeket és hentesáru-üzleteket tisztaság szempontjából szigorúan ellenőrizzék.

— **Leszurta törvénytelen feleségét egy beogradi henteslegény.** Beogradból jelentik: Csütörtökön délelőtt a Carica Milica-uccában Ivanovics Akszentije henteslegény összeesezett vadházastársával és a veszekedés hevében hosszú henteskéssel háromszor hasbaszurta. Az asszony a kórházban a halállal vívódik. Ivanovicsot letartóztatták, azzal védekezik, hogy ittas volt.

— **Bombával akart halat fogni.** Szkopljéből jelentik: A vasútállomás közelében szerdán egy francia típusu bombát talált Szulejmanovics Jakab tizenhétéves fia, aki a bombával a Vardar partjára ment. A fiu a parton várta, míg egy hal felbukkan, eközben a bomba szerkezetét kezdte csavargatni, a mely óriási dörrejjel felrobbant a fiu kezeiben. A robbanás zajára a mezőn dolgozó emberek odasiettek, de a fiu már halott volt. A bomba mindkét karját letépte, arcát a felismerhetetlenségig összeroncsolta. A rendőrség megállapította, hogy a szerencsétlenségért senkit sem terhel felelősség.

— **Antialkoholista gyűlés Sztaribecsen.** Sztaribecseről jelentik: A sztari-becsei antialkoholisták szeptember 5-én, vasárnap gyűlést tartanak. A gyűlés napirendjén szervezeti ügyek, ugyszintén a járás területén tervbevett propaganda-előadások idejének meghatározása szerepel.

— **Szokolünnepély Novakanizsán.** Novakanizsáról jelentik: Novakanizsán szeptember ötödikén szokolünnepélyt rendeznek, amelyen Északbanát összes szokolgyesületei résztvesznek. Délután a szokolisták tornagyakorlatot, este pedig hangversenyt és bálát rendeznek az árvízkarosultak javára.

— **Sertésvész Sztarakanizsán Sztarakanizsáról jelentik:** A napokban Sztarakanizsán föllépett a sertésvész. A városi hatóságok és a járási állatorvosi hivatal minden óvintézkedést megtettek, hogy a vész terjedését megakadályozzák. Ezzel egyidejűleg a kivített a veszélyeztetett kerületből további intézkedésig beszüntették.

— **A kínai vörös csapatok Hankaut ostromolják.** Londonból jelentik: A Reuter-iroda értesülése szerint a kantoni vörös hadsereg Hankautól ötven kilométerre levő vonaliból általános támadást indított. Vu-Pei-Fu erélyesen védi a várost. Nyolc diákot, akik egy hidat levegőbe röpítették és számos **szocialista munkást kivégeztettek**

— **Megnyílt a Bács megyei Napló könyvostálya.** A *Bács megyei Napló*, hogy olvasóközönsége kulturális igényeinek kielégítését megkönnyítse, könyvostályt létesített. A szláv, magyar, német, francia, angol és olasz irodalom minden újdonsága nyomban megjelenése után előnyös árban kapható a *Bács megyei Napló* könyvostályán. Minden nevezetesebb könyvről ismertetést is fogunk közölni a *Bács megyei Napló*-ban, hogy a közönség az olvasnivalók felől tájékozódást nyerjen. A könyvostály felállításával az a célunk, hogy a napi eseményekről való beszámolóison kívül irodalmi kalauzálással is olvasóink rendelkezésére állhassunk.

— **Bubifrizurás tolvaj a Beograd-zagrebi vonalon kizsebelt egy gyárost.** Beogradból jelentik: Arjanovics Szlonko negotini gyárosnak kellemetlen kalandja volt szerdán éjjel a Beograd-zagrebi vonaton. A fülkébe, amelyben a gyáros utazott, egy elegánsan öltözött, magas bubifrizurás szőke hölgy szállt be és olvasni, majd cigarettáznit kezdett. Az ismeretlen hölgy ujjain értekes ékszeres voltak s bőrdíjje is arra vallott, hogy előkelő dáma utazik a vonaton. Mikor Arjanovics Beogradba érkezett, megdöbbenve vette észre, hogy 4000 dinárt és fontos okmányokat tartalmazó pénztárcája eltűnt. A lopással az illető hölgyet gyanúsította, a ki azonban — tanu vallomása szerint — Vukovárnál leszállt és sietve kocsi-ba ült. A gyáros pontos személyleírast adott a nőről, akit erélyesen keres a rendőrség.

— **Nyugdíjazás.** Petrovoszeléről jelentik: Korponay Mátvász petrovoszelői állami tanítót a közoktatásügyi miniszter harminckét évi szolgálat után nyugdíjazta.

— **Fényesen sikerült a szubotical Francia Klub szezonnyitó estélye.** A szubotical Francia Klub új, előkelő berendezésű otthonában szerdán este tartotta meg szezonnyitó soirée dantesantóját. Kiválasztott közönség jelenlétében, intím hangulatban folyt le az estély, a melynek koncertrésze kitünő művész élvezetet nyújtott. *Dimitrijevic* Miklós, a nagy ígéretet jelentő fiatal hegedűművész Bach, Paganini, Beethoven és Ries számaiban ördögi technikát és mély átérzést tanusított. *Pataki Kóra* nemes és súlyos feladatát Debussy, Dubois, Dohnányi zongoradarabjaiban elmélyülő precizitással és fényes rutin-nal oldotta meg. *Hoffmann* Matild fe-gyelmezett erővel és finomsággal adta elő Hatze két dalát. *Diamant* Ernő bíró zongorakisérete könnyed volt, csiszolt tudású és megértő. A hangverseny után *Pátkai* Sándor kiváló jazz-zene-kara kíséretével indult meg a tánc, mely az éjfélutáni órákig tartott. A Francia Klub vezetőségének, elsősorban pedig *Gyorgyevics* Jován bírónak, a klub elnökének buzgó és lelkes agilitását illeti a dicséret a szezon első elítéstélyének sikeréért és az érdem, hogy a Bárány-szállóbeli izléses és kellemes helyiségben olyan otthonhoz juttatta a klubot, amely kitünően megfelel hivatásának.

— **Megfojtotta újszülött gyermekét.** Sztaribecseről jelentik: Özv. Gyukanov Lázárné özvegye szezon második évében szombaton egészséges fiúgyermeket szült. A szülésnél segédkező bábának másnap az asszony azt mondta, hogy szükségtelen tovább hozzá járnia. Csak-hamar suttogni kezdtek arról, hogy az újszülött eltűnt. Az esetről a rendőrség is tudomást szerzett és megindította a nyomozást, amelynek eredményeképen megtalálták az újszülött hulláját a ház kertjében elásva. A csecsemő halálát fulladás okozta.

— **Rendbehozták a novakanizsai tiszpartli sétányt.** Novakanizsáról jelentik: A novakanizsai községi képviselő-testület legutóbbi gyűlésén tizezer dinárt szavazott meg, hogy a háboru óta teljesen elhanyagolt tiszpartli sétányt rendbehozzák. A munkával néhány hét alatt elkészülnek és a sétányt gondosan rendbehozva, már át is adták a használatnak.

— **A panamaügyosztály főnöke Szubotićán.** Csütörtökön délután Szubotićára érkezett Lontkijevics Milán közlekedésügyi miniszteriumi osztályfőnök, aki a nemrég létesített panamaügyosztály vezetője. Lontkijevics megjelent az ügyvezetésén a vizsgálóbíróknál és kijelentette, hogy a szubotićai vasutigazgatóság elleni vizsgálat ügyében a bíróság rendelkezésére áll. Ezután Borko vasutigazgatót kereste fel a miniszteriumi osztályfőnök és hosszasan tanácskozott vele. Beavatott helyen úgy tudják, hogy a vizsgálat még nem fejeződött be a vasutigazgatóság ellen és Lontkijevics azért jött, hogy személyesen folytassa a vizsgálatot, amely állítólag nagyobb személyi változásokat fog előidézni.

— **A Krivaja ármentesítőtársulat új vezetősége.** Topoláról jelentik: A Krivaja ármentesítő társulat működési jogát, mint megirtuk, a földművelésügyi miniszterium visszaadta és a társulat. Topolán meg is tartotta tisztújító közgyűlését. A tisztikar megválasztása heves jelenetek között ment végbe, amennyiben a községi jegyzők által támogatott hivatalos listával szemben az érdekelt községek gazdái ellenlistát nyújtottak be. A választásból az ellenzék került ki győztesen, amelynek tizenkilenc jelöltje jutott be a választmányba. A társulat elnökének Mijatovics Györgye pacsiri kigazdát, alelnökének pedig Vamoscher Ervin nagybirtokost választották meg.

— **Ellentétek a vajszkai községi képviselőtestületben.** Szomborból jelentik: Vajszka község képviselőtestületében vegyesen foglalnak helyet az öslakó sokácok és a dobrovoljacok. A képviselőtestületben már hónapok óta éles harc folyik a dobrovoljac és a sokác frakció között. A dobrovoljacok többször tettek feljelentést a szombori főbírói hivatalnál a képviselőtestület sokác tagjai ellen, hogy elhanyagolják hivatali kötelességeiket. Kedden az öslakók részéről jelent meg egy küldöttség Raics Szvetisláv alispánnal, akit megkértek, hasson oda, hogy a dobrovoljacokat a községi képviselőtestületből távolítsák el. Raics Szvetisláv megígérte, hogy a képviselőtestület működését felülvizsgálja és a hivatalos kötelességüket hanyaguló teljesítő tagokat elmozdítja.

— **Cseh légionáriusok a dobrudzsai csatatéren.** Zagrebból jelentik: Csütörtökön este hét órakor Zagrebba érkezett ötven cseh légionárius tiszt, akik Dobrudzsába utaznak. A cseh légionáriusok részt vesznek a dobrudzsai csata tiz éves évfordulója alkalmával rendezendő ünnepségen.

— **Bács- és Cséb községek bekapcsolása a szegedi telefonforgalomba.** Noviszadról jelentik: A posta- és távírdügyi minisztérium szeptember 5-iki kezdettel Bács és Cséb községeket a Szegeddel való telefonforgalomba bekapcsolta.

— **A fegyencek adománya az árvíz-károsultaknak.** Zagrebból jelentik: A lepogavai fegyház fegyencei ezeröttszáz dinárt adományoztak az árvíz-károsultaknak. A pénzt a fegyencek a kényszermunkáért járó napi másfél dinár fizetésből gyűjtötték össze.

— **Javitják a líra árfolyamát.** Rómából jelentik: Az olasz kincstár a tegnapi minisztertanács határozatából ötszázmillió értékű kincstári utalványt vont be. Ezáltal a függő államadóságok összege csökkent, ami kihatással lesz a líra árfolyamának emelkedésére.

— **A zsebtolvaj helyett a károsultat akarták meglinceselni.** Beogradból jelentik: Stefanovics Nikola notárius zsebtolvaj, csütörtökön délután Beogradban a Színház-téren kilopta egy hadnagy zsebéből a pénztárcát. A hadnagy észrevette és üldözőbe vette a menekülő zsebtolvajt, akit el is fogott és ültegelni kezdett. Csakhamar nagyobb tömeg verődött össze, amely nem tudva miről van szó, a zsebtolvaj pártjára állt és megtámadta a hadnagyot. Csak nagy nehezen sikerült a hadnagnak megmagyaraznia a tényállást, mire a zsebtolvajt verték meg és utána bekisérték a rendőrségre.

— **A szubotićai pénzügyigazgatóság hivatalos órái.** A szubotićai pénzügyigazgatóságnál szeptember másodikától kezdve délelőtt nyolctól tizenkettőig és délután háromtól hatig tart a hivatalos óra. Kifizetéseket a pénzügyigazgatóság csak délelőttönként eszközöl és feleket is csak délelőtt fogad.

— **Felségsértéssel vádolják a rágal-mazorsért elítélt szarajevói szerkesztőkanonokot.** Szarajevóból jelentik: A Katolicski Tjednik című hetilap szerkesztőjét, Czankar Karlo kanonokot nemrég, mint jelentettük, a bíróság elítélte Janjics Voja volt vallásügyi miniszter megrágalmazása címén. A tárgyalásról a Katolicski Tjednik hosszú tudósításban számolt be, amelyben az ügyészség felségsértő kitételeket talált és ezért elkobozta a lapot. A bíróság az elkobzó végzést megerősítette, mire az ügyészség bünvádi eljárást is indított Czankar kanonok ellen felségsértés miatt.

— **A vasúti fapanama gyanúsítottjai továbbra is fogságban maradnak.** A vasúti fapanama bűnyűgyében előzetes le tartóztatásban levő gyanúsítottak közül Kiss Eduárd, Durmann Milán és Tipanyanin Milorad dr. védői előterjesztéssel fordultak a szubotićai törvényszék vádtanácsához, hogy védenekiket óvadék ellenében helyezze szabadlábra. A vádtanács csütörtöki ülésében foglalkozott a védők előterjesztésével és azt elutasította.

— **Felmentés a vesztegetés vádjáról.** A szubotićai törvényszéken csütörtökön tárgyalta a Pavlovics-tanács Szomjas Lajosné szegedi lakos bűnyűgyét, aki azzal volt vádolva, hogy 1923 augusztus 13-án Kraljev-Bregen Todorov Radovan rendőrt száz dinárral megakarta vesztegetni. A vádlott nő elmondta, hogy a jelzett időben Kraljev-Bregen tartózkodott nővérénél, akinek ott szülője van. Éjjel rendőr jött a nővére lakására és bekisérte a község házára, mert az a vád volt ellene, hogy árut akart a határon átcsempészni. Amikor nővérét bevitte a rendőr, valóban adott át neki száz dinárt, de nem vesztegetés céljából, hanem, hogy adja át ezt az összeget az községi jegyzőnek, hogy abból a nővérét élelmezze. A bíróság ezután kihallgatta Todorov Radovan volt rendőrt, aki azt mondta, hogy amikor a vádlott nő neki a száz dinárt a kezébe adta, nem szólt semmit. A bizonyítási eljárás ezzel véget is ért és a bíróság meghozta az ítéletet, mely szerint Szomjas Lajosné felmentette, mert a bíróság nem látta bebizonyítottak, hogy a vádlott azért adta a pénzt a rendőrnök, hogy az megszegje kötelességét. Az ítélet jogerős.

— **Tizenháromezer dináros betörés.** Noviszadról jelentik: Sztankovics Miklós, noviszadi gazda pénteken reggel Bana-Jellias-uca 21. szám alatt levő lakásába azalatt, míg a gazda a földjén volt, ismeretlen tettes betört és felfeszítette a szekrényeket és onnan készpénzben és értékekben tizenháromezer dinárt vitt el. A szekrényben aranytallérok és ékszerek voltak, de ezeket a betörő nem találta meg. A rendőrség keresi a tettest, aki a helyi viszonyok felől tájékozva volt.

— **Bottal verte agyon.** Noviszadról jelentik: Erős Gergely borivanovói földműves fivérével, Erős Ferencel múltévi március 18-ikán Bor-Ivanovon összevesztett Nagy Jánossal és az Erős-fivérek bottal úgy összeverték Nagy Jánost, hogy annak fejét szétzúzták, amibe Nagy János belehalt. A pansevói törvényszék három és fél évi börtönrre ítélte Erős Gergelyt, míg Erős Ferenc egyhavi fogházat kapott. A noviszadi felelbbviteli bíróság helyben hagyta az ítéletet, a semmitűszék szerdán elvetette a beadott semmisségi panaszt.

— **Betörés a maribori pályaudvaron.** Mariborból jelentik: A maribori pályaudvar pénztárszobájában szerdán éjjel betörők jártak. A betörők feltörték a pályaudvar nagy pénzszekrényt, de csak kétszáz dinárt vettek el, mert a szekrény egy rejtett rekeszében levő háromszáz ezer dinárt nem találták meg. A nyomozás folyik.

— **A noviszadi tőzsde tanácsülése.** Noviszadról jelentik: A noviszadi termény- és árutőzsde dr. Dungserszki Gedeon elnök elnökletével csütörtök délelőtt 10 órakor tanácsulást tartott, amelyen a folyó ügyek elintézése után Grkovics Vojin és Grkovics Predrag kamenicai termelőket, Kaufmann L. saazi komlókereskedőt és Beiwinkler Ferenc sztarifutaki termelőt tőzsdetagokul vette fel. A tőzsde a szeptember 11. és 12-én Beogradban megtartandó országos gazdasági kongresszusra dr. Petrovics Brankó főtitkárt küldte ki. A postaminiszter arról értesítette a tőzsdét, hogy a tőzsde megkeresésére elrendelte Noviszad és Triest között a telefonbeszélgetéssel való kísérletezést. Amennyiben a kísérletek beválnak, a miniszter kilátásba helyezte, hogy Noviszadot véglegesen bekapcsolja a triesti telefonforgalomba.

— **Ejtőernyős kísérletek Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A szeptember 6-ki országos katonai repülőverseny alkalmából a versenyző gépekről ejtőernyős kísérletek is lesznek, amely alkalommal két francia ejtőernyőtípust, a Blanche-féle és a Robert-féle gyártmányokat fogják kipróbálni. A versenyt megelőzőleg szerdán voltak a noviszadi repülőtéren az első kísérletek, amikor is a repülőgépekről az ejtőernyőhöz erősített homokzsákokkal kísérleteztek. A próbák jól sikerültek.

— **Hirtelen halál.** Noviszadról jelentik: Sztarifutakon szerda délelőtt Kozdrics Páter földmives kiment a földjére, ahonnan estig nem tért vissza. Keresésére indultak és künn a földjén a kukoricásban holtan találták. Dr. Csermik Jován községi orvos a külérőszak jeleit nem tudta rajta megállapítani. Pénteken a noviszadi törvényszék vizsgálóbizottságot küld ki a holttest felboncolására.

— **Ujra megjelenik a Szózat.** Budapestről jelentik: Gömbös Gyula inkei látogatásának azonkívül, hogy Bethlen miniszterelnökkel fontos alkotmányjogi kérdésekben megegyezett, még egy célja volt, a Szózat című agresszív antiszemita lap életrekeltése. A tárgyalások eredményeképpen a Szózat vasárnap Magyar Ujság címen újra megjelenik. Felelős szerkesztője a lap eddigi közgazdasági rovatvezetője, Lázár József lesz, lapvezér Gömbös Gyula marad.

— **Nyolcszáz halottja van az Azorszigeteken pusztító földrengésnek.** Megírta a Bácsme gyei Napló, hogy hétfőn a Spanyolországhoz tartozó Azorszigeteken heves földrengés pusztított. Mint Madridból jelentik, az eddigi megállapítások szerint a földrengésnek nyolcszáz halottja és 1200 súlyos sebesülte van. Flammangat nevű kisvárosnak valamennyi háza, 400 ház beomlott. A szigeteken még most is éreznek kisebb földrengéseket.

— **Fogságban maradnak a kispesti halálgár építészek.** Budapestről jelentik: A pestvidéki ügyészségben ma hallgatták ki a kispesti halálgár építkezés három letartóztatottját. B. Lint Zsigmond, dr. Bálint László építészeket és Németh Albert főpallért. A kihallgatás után az ügyész mind a három letartóztatott ellen elrendelte az előzetes letartóztatást. A végzés ellen mind a hárman felfolyamodással ének.

— **Uj munkarend a szombori törvényszéken.** Szomborból jelentik: A szombori törvényszéken véget ért a nyári szünet és szerdán megkezdte a bíróság rendes működését. Dr. Masirevics Brankó törvényszéki elnök elkészítette a törvényszék új munkarendjét. Első tanács: Elnök dr. Bogatics Márkó, szavazóbírák dr. Bremenik Viktor és Penza Pavao. A tanács polgári és felelbbviteli ügyekkel foglalkozik, kedden és csütörtökön, pedig mint vádtanács működik. Második tanács: Elnök Masirevics Brankó, szavazóbírák Popovics Radován, Sztarcsevics Ante. A tanács bűnyűgyekben szerdán, polgári és polgári felelbbviteli ügyekben szombaton itélkezik. Harmadik tanács: Elnök dr. Rapp Andrija, szavazóbírák dr. Bremenik Viktor és Penza Pavao. Hatáskörébe tartoznak az összes statuspercek, valamint büntető felelbbviteli ügyek. Tárgyalást

szombaton tart. Negyedik tanács: Elnök Vojvodics Iván, szavazóbírák Longulovics Ilija és Popovics Radován, hatáskörébe büntetőügyek, sajtópercek, polgári perek és polgári felelbbviteli ügyek tartoznak. Csütörtökön büntető, kedden polgári ügyekben tart tárgyalást. Ötödik tanács: Elnök dr. Strabalo Máté, szavazóbírák Jovanovics Péra és Sztarcsevics Ante, büntetőügyekben tárgyal minden pénteken. Kiskoruaq bírása Jovanovics Péra, kedden tárgyal. Az előkészítő eljárást statuspercekben Bremenik Viktor és Penza Pavao bírak folytatják. Egyes bírak: Bogatics Márkó szombaton, Rapp Andrija csütörtökön, Vojvodics Iván hétfőn, Longinovics Ilija szerdán és Skrabalo Máté hétfőn tárgyal polgári pereket.

— **Titokzatos merénylet az autók ellen.** Berlinből jelentik: A Berlin-hamburgi országúton, amelyen rendkívül élénk automobil közlekedés van, az elmúlt éjszaka titokzatos kezek merényletet kíséreltek meg az autók ellen. Néhány fiatal ember éjjel motorkerékpáron igyekezett Berlin felé. Berg város határában a motorkerékpárosok élén haladó fiatal ember lezuhant. Megállapították, hogy az országúton keresztben drótkötél van feszítve. A kötél egyik oldalán még nem volt megerősítve s így nagyobb baj nem történt. A motorkerékpárosok leugráltak a gépeikről s látták, hogy egy ember futva távolodik az országút közeléből. Utánna löttek, de a merényletnek sikerült az éjszakában elmenekülni.

— **Becskerekeli kereskedők a vasárnapi munkaszünet ellen.** Becskerekéről jelentik: A becskerekeli kereskedők testülete vasárnap délelőtt féltíz órakor a kereskedelmi és iparkamara helyiségében közgyűlést tart. Egyik legfontosabb tárgya a közgyűlésnek a vasárnapi munkaszünet ellen akarnak állást foglalni.

— **Az odzsaci járási pénzügyigazgatóság új főnöke.** Noviszadról jelentik: A pénzügyminiszter Mát Donát noviszadi tartományi pénzügyigazgatósági számvevősegi főnököt az odzsaci járási pénzügyigazgatósághoz nevezte ki.

— **Javitóvizsgák a petrovoszelói ipariskolákban.** Petrovoszelóról jelentik: A petrovoszelói ipariskolákban szeptember tiztől szeptember huszig tartják meg a javítóvizsgálatokat. Azok a tanoncok, akik az ipariskola igazgatójánál szeptember tizedikéig nem jelentkeznek javítóvizsga beosztásra, osztályismétlésre utasíttatnak.

— **Leégett cséplőgép.** Becskerekéről jelentik: Kumán községben Milenkov Száva cséplőgépe szerdán kigyulladt és teljesen leégett. A gazda kára körülbelül kétszáz ezer dinár.

— **Megkezdődnek a kabátlopások.** Noviszadról jelentik: Pandurovics Nikola rovttmultu vranjevói pincér Sztrálics Szvetozár szabónak a Buza téren levő üzletéből, a kirakatban kifüggesztett ruhák közül egy kabátot lopott el. Az egyik alkalmazott észrevette a lopást, üldözőbe vette a tolvajt és átadta a rendőrnök. Beszállították az ügyészség fogházába.

— **Verekedésért nyújtott panasz.** Noviszadról jelentik: Veszelinovic Ljubomir noviszadi földmives. Veszelinovic Dragisa kocsmájában berúgott és megdalkodott. Amikor a kocsmáros a kocsma konát kiakarta dobni, az összevesztett noviszadi törvényszék emiatt nyújtott panasz elzárásra és 300 dinár pénzbírságot ítélte Veszelinovic Ljubomirra.

Fehér ruhához
vegyen fehér cipőt
erfi 99.- Női 65.-
Gyermekek 49
Mata

— **Belátások a sztaribecsei női ipariskolába.** Sztaribecseről jelentik: A sztaribecsei női ipariskolába a beiratások szeptember 1-én kezdődtek és szeptember 5-ig tartanak. Az iskola növendékei az iskolában előállított munkák után bizonyos százalékot kapnak.

— **Elmenekült betörők.** Petrovosze-
lóról jelentik: Gacin Nevica és Kovacs-
evics Milica petrovoszelei lakosnők éjjel
a kamra felől zörgést hallottak. Kova-
sevics Milica az udvari ablakon két em-
bert látott, amint kinézett. Az egyik asz-
zony kiugrott az uccai ablakon s fel-
lárμάzta a szomszédokat. A szomszédok
segítségével felkutatták az udvart és
kertet, de az éjjeli látogatóknak nyoma
veszett. A betörők a kerteken keresztül
menekültek el. A rendőrség megindította
a nyomozást.

— **A szubotical nyugdíjas-szövetség
estélye.** A szubotical nyugdíjas-szövet-
ség szeptember 4-ikén, szombaton este
a pártolótagok rendezésében táncmulat-
ságot tart az árvízkarosultak és a vaj-
dasági nyugdíjasok javára. A nemes
célt szolgáló mulatságot élénk érdeklő-
dés előzi meg.

— **A Színházi Élet új száma a szo-
kott gazdag terjedelemmel jelent meg.**
Érdekes illusztrációk, riportok, szépiro-
dalmi cikkek és gazdag rovatok teszik
változatossá az új számot, mely darab-
mellette lakatos László és Stella
Adorján »A pesti lány« című operettjét
közli. A Színházi Élet a Literária áru-
sitóinál kapható 12 dinárért.

— **Kilenc év után jelentkezett orosz
fogságból.** Sztaramoravicáról jelentik:
Berger Nemes Lajos sztaramoravica-
cipész még 1914-ben bevonult katoná-
nak és a háború alatt orosz fogságba
került, ahonnan 1917-ben irt utójára
hozzátartozóinak, azóta azonban nem
adott magáról életjelt. Családja már rég
azt hitte, hogy meghalt, amikor most
váratlanul rövid értesítés érkezett ki-
lenc év után a hadifogolytól a kaukáz-
usi Mankopból. Érdekes, hogy a hadi-
fogoly levelezőlapját augusztus 18-án
adta fel Oroszországban és azt augusz-
tus 29-én már kikézhessék Sztara-
moravicára.

— **Lopás mulatság közben.** Sztaribe-
cséről jelentik: Az elmúlt napokban Bács-
kogradistén Markov Szima gazdálkodó
házában a szomszédbeli ifjuság tánca
jött össze. Mig a fiatalok a kólót járták,
egy ismeretlen tettes belopózott az egyik
szobába és több értékes tárgyat, köztük
egy ezüstnyelű botot ellopott. A mulat-
ság után észrevették a lopást, azonban
a tolvajt nem sikerült elfogni. A csend-
őrség megindította a nyomozást a tettes
kézrekerítése végett.

RÁDIÓ-MŰSOR

(A város melletti szám a hullámhosszt jelenti)
Szombat, szept. 4

Bécs (351): 11: Koncert, 16.15: Hang-
verseny, 19.45: A császárs királynő, Kál-
mán Imre operettjének előadása.
Milánó (320): 16.35: Művész-délután.
21.12: Opera-előadás, 23: Jazzband.

London (365—1600): 10.30: Hangver-
seny, 16: Délutáni koncert, 20: Revü,
22: Koncert, 22.30: Táncczene.

Breszlau (418): 16.30: Koncert, 20:
Opera-előadás, 22.30: Táncczene.

RÁDIÓKONCERTET
nagy termekben és helyiségekben
TROPADYNE rádió-vevőkkel adható. Hang-
erőssége és hangulata a legjobb.
KONRATH D. D.
Rádióüzemeltető Szubotica.

Róma (425): 17.30: Jazzband, 21.25:
Koncert.

München (485): 14.15: Koncert, 16.30:
Hangverseny, 19.15: Tarka est, 20.30:
Kabaré, 21.15: Népi zene, 22.30: Szó-
rakoztató zene.

Budapest (560): 9.30, 12 és 15: Hi-
rek, közzgazdaság, 16: A szociális misz-
sziótársulat előadása, 17.30: Koncert,
20: A szabónők elrablása, színelőadás,
22: Magyar dalok.

KINTORNA

Két utas elhagyja a gyorsvonat ét-
kezéskocsiját. Az egyik megbotránkoz-
va szólal meg:

— Mit szólsz hozzá, hogy ezek mi-
lyen árat számítanak? Az Isten meg
fogja őket büntetni.

— Már megbüntette! Ide nézz! —
feleli kaján mosollyal a másik.

És kihuz a zsebéből két ezüst kana-
lat.

*

A kávéházi törzsasztalnál az egyik
vendég dílibösen szól rá a barátjára:

— Az ördögbe is, hiába beszélök hoz-
zád és te, tudja Isten hová bámulsz!
Kit fixirozol tulajdonképpen?

— A kalapomat fixirozom, nehogy
valaki elvigye. A tiedet ép egy negyed
órával előbb vitték el.

*

Schick ur türelmetlenül sürgeti meg
a szabóját:

— Készen van az új nadrágom, vagy
nincs készen?

— Elkészült Schick ur!

— Csodálatos művész magad! Hat hé-
tig dolgozott ezen a nadrágon, holott
a jó Isten az egész világot hat nap
alatt teremtette!

— Kérem Schick ur, ne tessen en-
gem a jó Istennel összehasonlítani.
Nézze meg a világot és nézze meg ma-
gának ezt a nadrágot!

*

Kohn és Grün jóbarátok. Kohn egy-
szer elutazik és megkéri Grűnt, hogy
amig odavan, vigyázzon az üzletére.

Mikor Kohn hazajön, kasszát csinál
és hiányzik neki tízezer dinár.

— Grün — mondja — hát nem meg-
kértelek, hogy vigyázz az üzletre?

— Vigyáztam is.

— Na és a tízezer dinár?

— Na ja. Miért nem mondtad, hogy
magamra vigyázzak?

KÖZGAZDASÁG

Zágráb nagyme nyiségben adja Berlin vesz a lírát

Viharos árhullámszás Zürichben a líra árfolyamában

Zürichből jelentik: A szerdai viharos
lírahossz után csütörtökön bekövetke-
zett a természetes reakció és a tulaj-
tott magas árfolyamon a realizálási kész-
ség került felszínre. Ennek folytán viha-
ros árhullámszás volt a líra árfolyamá-
ban egész nap, amely a szerdán elért
19.60-as kulminációs pont után csütörtök
reggel 19.30-al indult és zárhatig
18.85-ig esett vissza, zárhat után azon-
ban ismét 19.20-ig emelkedett.

Érdekes tünete a líraspekulációnak,
hogy csütörtökön Zágráb nagy mennyi-
ségben adta a lírát és Berlin minden té-
tel felvett. Még nem alakult ki teljesen
a líra árhullámszásának vonala és ezt a
bizonytalanságot használja ki egyfor-
mán az a spekuláció, amely adja és az
is, amely veszti a lírát.

A nyereségbiztosító eladások tulnyo-
mók voltak a francia és a belga frank-
ban is és a keleti valuták közül a zloty
és a lei javultak.

Közigazgatási árlejtések. Szomborból

jelentik: A szombori kerületi államépít-
ésügyi hivatal versenytárgyalást hirdet
szeptember 7-ikére a Bácska-Gradista-
Noviszad-i műút 25.8—31.8 kilométeres
szakaszának megjavításához szükséges
136 köbméter kavicsra. Az előirányzott
összeg 10.000 dinár, a kaució ezer, mel-
lyet a szombori pénzügyigazgatóságnál
kell letenni. — Pribicevicsevó község
szeptember 15-én d. e. tíz órákor nyilván-
vános árlejtést tart a községi nagyven-
dégli hároméves bérletére, 1927 janu-
ár 1-től 1929 december 31-ig. — Nova-
palánka község szeptember 25-ikén dé-
lelő tíz órákor zárt ajánlati versenytá-
rgyalást tart negyvenkét köbméter tü-
zifára. — Torza község szeptember
15-ikén délelőtti tíz órákor nyilvánvános ár-
lejtést tart a vízvezeték javítására.

lejtésen áruba bocsájt ötven darab te-
henet, százötvenezer dinár becsérték-
ben. A vevők a vételi összeget kész-
pénzben tartoznak befizetni.

Országos vásár Vrbászon. Vrbászról
jelentik: Szeptember 12-ikén tartják meg
Vrbászon az őszi vásárt. A vásárra min-
den vásármentes helyről felhajthatók áll-
atok. — Szeptember tizenkettedikén
tartják Martonoson az országos vásárt,
amelyre minden vásármentes helyről le-
het szabályszerű járlatlevéllel ellátott
állatokat felhajítani.

**Személyszállítók a Becse—molvölgyi
gazdasági vasuton.** Sztaribecseről je-
lentik: Megírtuk már, hogy a vrbász-
cukorgyár Becse és Molvölgy között hu-
szonkét kilométeres gazdasági vasuti
vonalat épített. Már a vasuti tervezése
alkalmával szó volt arról, hogy a vonal
a közbeeső tanyák között személy-
forgalmat is létesítsenek. A vonal hiva-
talos megnyitása után most az érdekelt
gazdák között mozgalom indult meg,
hogy ezt a tervet megvalósítsák és a
vonalon személyszállító kocsik is közle-
kedjenek a piaci napokon.

Nagy sertés vásár a Vajdaságban. A
Vajdaság több helyén, különösen a Bács-
kában az utóbbi héten nagymérvű ser-
tés vásár mutatkozott. A sertés vásár kü-
lönösen Szombor környékén, továbbá
Vrsacon, Apatinban, Szivácon és Cso-
noplján dühöng. Az állategészségügyi
hatóságok minden intézkedést megtettek,
hogy a sertés vásár terjedését meg-
akadályozzák.

SPORT

Szubotican, Szombor- ban és Vrbászon

lesznek olimpiai mérkőzések

A JNS rendelete értelmében szeptem-
ber 12-én olimpiai nap lesz az egész or-
szág területén. A szubotical alszövetség
intézőbizottsága legutóbbi ülésén fog-
lalkozott az olimpiai mérkőzések meg-
rendezésével. Minthogy a legutóbbi olim-
piai nap kudarca miatt a JNS elrendelte,
hogy csak helyi csapatok mérkőzhessenek,
mert különben az utókötség felemészti a
jövedelmet, az intézőbizottság úgy hatá-
rozott, hogy csak Szubotican, Szom-
borban és Vrbászon rendeznek mérkőzé-
seket, mert csak ezekben a helysége-
ben lehet egymással szembeállítani he-
lyi csapatokat.

A programot a következőképpen ál-
lították össze:

SZUBOTICÁN:

I. osztályú válogatott—II. osztályú
válogatott.

Bácska ifjusági—SzAND ifjusági.

SZOMBORBAN:

Sport—Amatőr.

STK—ZAK.

VRBÁSZON:

Sport—Amatőr.

**Törvényszéki tisztviselők és a jog-
hallgatók futballmérkőzése.** A törvény-
széki tisztviselők futballcsapata szom-
baton, 4-ikén a joghallgatók csapatával
mérkőzik a Bácska-pályán. A mérkőzés
iránt, amely félőtkor kezdődik, nagy
érdeklődés nyilvánul meg.

Hüttenberg a Vrbász SC-nál marad.
Hüttenberg Sámuel, a VSC jóképeségű
balösszekötője, aki tanulmányai folyta-
tására Zemunba távozott, a napokban
visszatért Vrbászra és vasárnap már
játsszik a szombori Amateur ellen.

A Hakoah Zagrebban. Zagrebból je-
lentik: A bécsi Hakoah szombaton és
vasárnap a Gradjanszkival játszik Za-
grebban.

Arne Borg újból rekordot javított.
Stockholmból jelentik: Arne Borg a 880
yardos versenyúszásban újból megja-
vította a világrekordot, amelyet eddig
is ő tartott. A stockholmi versenyen a
880 yardos távot Arne Borg 10 perc
36.8 másodperc alatt uszta meg. A leg-
utóbbi newyorki versenyen Arne Borg
10 perc 38.4 másodperces uszával nyer-
te meg a világrekordot.

Ez ~~Aspirin~~
eredeti
csomagolása

Aspirin
tablettáinak

Figyeljünk a fekete-fehér-
piros csomagolásra!

TÖZSDE

Zürich, szept. 2. Zárhat: Beograd
9.1275, Páris 15.525, London 25.145,
Newyork 517 hetnyolcad, Brüsszel 14.65,
Milánó 18.85, Amszterdam 207.50, Berlin
123.25, Bécs 73.15, Szófia .375, Prága
15.35, Varsó 57, Budapest 72.40, Buka-
rest 2.60.

Beograd, szept. 2. Zárhat: Páris
171.50, London 275.50, Newyork 56.64,
Brüsszel 161, Milanó 227.05, Amszter-
dam 227.1, Berlin 13.50 és 800, Szó-
fia 40, Prága 168, Budapest 797

Zagreb, szept. 2. Zárhat: Páris 171.24
—173.94, London 274.95—276.15, New-
york 56.47—56.77, Zürich 1094—1098,
líra 200.40—201.60, Amszterdam 22.75—
22.85, Berlin 13.4975—13.5375, Bécs
799.75—803.75, Prága 167.65—168.65,
Trieszt 203.44—204.64.

Noviszadi terménytőzsde, szept. 2-án.
Buza bácskai 250—252.50 dinár. Tengeri
bácskai 162.50—160 dinár. Forgalom:
35 vagon. Irányzat nyugodt.

Szentaj gabonaárak szept. 2. A csü-
törtöki piacon a következő árak szere-
peltek: Buza 255—257.50 dinár. Ten-
geri morzsolt 142.50—145 dinár. Cső-
ves tengeri 42.50—45 dinár. Zab 127.50
—130 dinár. Takarmányárpa 122—125
dinár. Sörárpa 137.50 dinár. Rozs 147.50
—150 dinár. Köles 77.50—80 dinár. Mu-
harmag 105—110 dinár. Heremag 1870
—1910 dinár. Óbab 110—115 dinár. Uj-
bab 142.50—145 dinár. Repce 325—
327.50 dinár.

Budapesti gabonatőzsde, szept. 2. A
határdeőpiacra a szerdai lanya irány-
zat után megcsappant a kínálat és az
áru csak magasabb áron jelentkezik. A
forgalom mérsékelte, az irányzat szilárd.
Hivatalos ármegállapítások ezer koro-
nában: Magyar buza októberre 360—
363, zárhat 360—361, márciusra 390—
392, zárhat 390—391, májusra 391.5—
396, zárhat 394—395, magyar rozs szept-
temberre 232—236, zárhat 232—233.5,
októberre 244—245, zárhat 244—245,
márciusra 267—270, zárhat 268—269. A
készáruipiacra megszilárdult az irány-
zat, a buza és a rozs megrárgult. Hi-
vatalos árfolyamok ezer koronában:
Buza 337.5—360, rozs 232—235, árpa
205—220, sörárpa 260—300, zab 190—
210, tengeri 267.5—270, repce 540—560,
korpa 160—162.5.

Csikágó gabonatőzsde szept. 2. Bu-
za szeptemberre 132.5, buza december-
re 136.175, buza májusra 141.25. Ten-
geri szeptemberre 75.625, tengeri decem-
berre 82.625, tengeri májusra 36.75.
Zab szeptemberre 36.75, zab december-
re 40.875, zab májusra 45.375. Rozs
szeptemberre 94.75, rozs decemberre
100.25, rozs májusra 106.375.

Newyorki gabonatőzsde szept. 2.
Buza őszi vörös 143.5, buza őszi ke-
mény 147.5. Tengeri 87.5. Liszt 675—
725. Irányzat Tengeri buzáján tartott, tengeri-
ből aha tartott.

NYILTTÉR

Hirdetmény.

Alullrott, mint néhai Szekenderovics Bruno hagyatékának kirendelt gondnoka 1926. szeptember 6-án d. e. 11 órakor dr. Stipan Matijević kir. közjegyző irodájában a következő gazdasági évré bérbe adom: 8 lánca 570 négyszögöl szántóföldet (Šebešić), 1 lánca 1500 négyszögöl szántóföldet (Napnyugati uszarakban) és 6 kapa szőlőt házzal (az ugynevezett bajai szőlőkben). A föld bérleti összegének 25 százaléka, a szőlőbérlet egész bérösszege az árverés alkalmával kifizetendő.

Subotica, 1926. szeptember 3.

Kulundžić Lukács

zárgondnok

7879

7186—1926. szám.

Hirdetmény

A szociálpolitikai miniszter ur 1926 július hó 29-ikén kelt 167—IV. sz. rendeletével 1926. évi augusztus hó 1-től a biztosított napszámából 0,5 százalékról 0,3 százalékra szállította le 1924. évi augusztus hó 12-ikén kelt 49—IV. sz. rendeletével megállapított munkáskamarai adót.

A munkáskamarai adót csak azon személyek fizetik, akik a VI-tól a XVIII-ig munkáosztályba vannak sorolva. Az adó a különböző osztályokban a következő:

VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.
0.10	0.12	0.14	0.17	0.21	0.25
XII.	XIII.	XIV.	XV.	XVI.	XVII.
0.30	0.36	0.43	0.52	0.61	0.66

dinár hetenként.

A munkáskamarai adót a munkaadó köteles fizetni, de jogában áll azt teljes egészében alkalmazottja keresetéből levonni.

A munkáskamarai adó leszállítása alkalmával a munkásbiztosító pénztár zagrebi központja táblázatot adott ki, amely a járulékokra és törvényileg engedélyezett levonásokra vonatkozik. A munkaadók a táblázatot alulírt pénztárnál darabonként egy dinárért szerezhetik be.

Kerületi Munkásbiztosító Pénztár
Noviszad és Szubotica

7789

Figyelem!

Használt tankönyvek féláron!

ISKOLAKÖNYVEK gimnázium, polgár, tanítóképző intézet és kereskedelmi akadémia számára és TANSZEREK legolcsóbb beszerzési forrása

VIG könyvkereskedése

78 2

A Subotikai Önálló Iparosok és Polgárok Betegsegélyző Egyesülete mely már 3 éve fenáll tagokat naponta felvesz, tagdíj napi 2 dinár.
Orvosi rendelő és tagfelvétel, Trumbićeva (Petófi) ulica 8. Az udvarban.

30 éve fenálló női kalapüzletemet a nagy házbér miatt kénytelen voltam áthelyezni

Kralj Aleksandrova ulica 1. szám alá az udvarban (Leibach-ház, balra az udvarban, volt Bácsmegyei Napló nyomdája.)
Megérkeztek nagyon szép újdonságaim! Gyászkalapok raktárán. — Rendelések és alkítások gyorsan és pontosan elkészítetnek a legolcsóbb áron. Gyermekruha készíttéssel is foglalkozom.
Kérem a b. hölgyközönség pártfogását

7659

Fekete Karolina

Rövidáru-, uri- és női divatáru szakmabeli segédek,

22-30 év közötti korban, szerb, magyar és német, esetleg román nyelvismerettel rendelkezők felvételnek

a Népbank rövidáruosztályában Veliki-Bečskerekén

7787

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy a mai napon Pajó Vujković Cvlin néven fennállott üzletem megszűnt.

Figyelmeztetem a t. c. érdekelteket, hogy Vujković Pájó ur nincs jogosítva tartozásokat felvenni. Nála eszközölt kifizetéseket nem veszek figyelembe.

Subotica, 1926 szeptember 1.

Tisztelettel

Pajó Vujković Cvlin
naslednik Josip Fekete

OLCSÓ HÉT!
PRIESNER Rud čeva ulicai
UJ ÜZLETÉBEN

Férfi gypju kalapok minden színből 58 D.-tól	Fü és leányka iskola cipők 35 D.-tól
Gyermek és fü kalapok 35 D.-tól	Gyermek és női harisnyák 6 D.-tól
Férfi ingek 50 D.-tól	Kidikülők 18 D.-tól
Harisnyák 8 D.-tól	Olcsó nagy választék női harisnyákban, keztyűk és téli trikó árúban.
Selyem nyakkendők 20 D.-tól	
Zsebkendők 4 D.-tól	

Jó árut - olcsón - csak nálam vehet!
NÉZZE MEG A KIRAKATA.MAT.

Telivér
lóárverés

Dungyerszky Gedeon őébi ménéséből az alant felsorolt számfeletti telivérek kerülnek árverésre **szeptember 5-én, vasárnap délelőtt 10 órakor** a novisadi lóversenytéren:

- Lady Boby** 1916. kanca, angol import King Propster—Bobette Persimon-tól
  - Elaté I.** 1914. kanca, angol import Lorelo—Mamelas Savenna-tól
  - Elaté II.** kanca, angol import Grand Spion—Elaté I. Lorelo-tól
  - Drága** 1922. kanca Lord Arcy—Mindenem Morpeth-től
  - Klaris I.** 1921. kanca Furcsalegény—Klaris Arcadian-tól
  - Nevenka** 1920. kanca Borax—Mary Agnes
  - Siroće** 1923. kanca, angol import Dibs—Meriligh Frusquin-tól
  - Azután** 1915. mén Falb—Azértis Dünüre-től
  - Vuk** 1920. mén, a napagedli ménésből Percy—Wunderlich
  - Čeb** 1923. mén Royal Igle—Csobolya Styx-től
  - Tango** 1923. mén Royal Igle—Bolygótüz Doria-tól
  - Fanyboj** 1920. mén Furcsalegény—Bolygótüz Doria-tól
  - Kanca**, elletett 13/III. 1925. Azután—Elaté I. Lorelo-tól
  - Kanca**, elletett 9/IV. 1925. Azután—Fine Mouche Childwick-től
- A telivér-árverés után eladásra kerül 16 darab különböző koru falvér kanca és herált!

Vojvodinai nagy sörgyár egy főgépeszt keres ki több évi gyakorlattal bir.
Belépés legelsőbb ez évi november hó 1-ig.

Ajánlatok, bizonyítványokkal és fizetési feltételek megjelölésével a kiadóhivatalba kéretnek.

ELSŐRENĐŰ SZÁLLODA ÉS ÉTTEREM részére keresek azonnali belépésre szakképzett IGAZGATÓT Elvétel és megfigyelés szerint
MIŁAN MIŠIĆ, BEOGRAD HOTEL IMPERIAL

Jótállás a biztos eredményért!!!

REITTER OSZKÁR találmánya

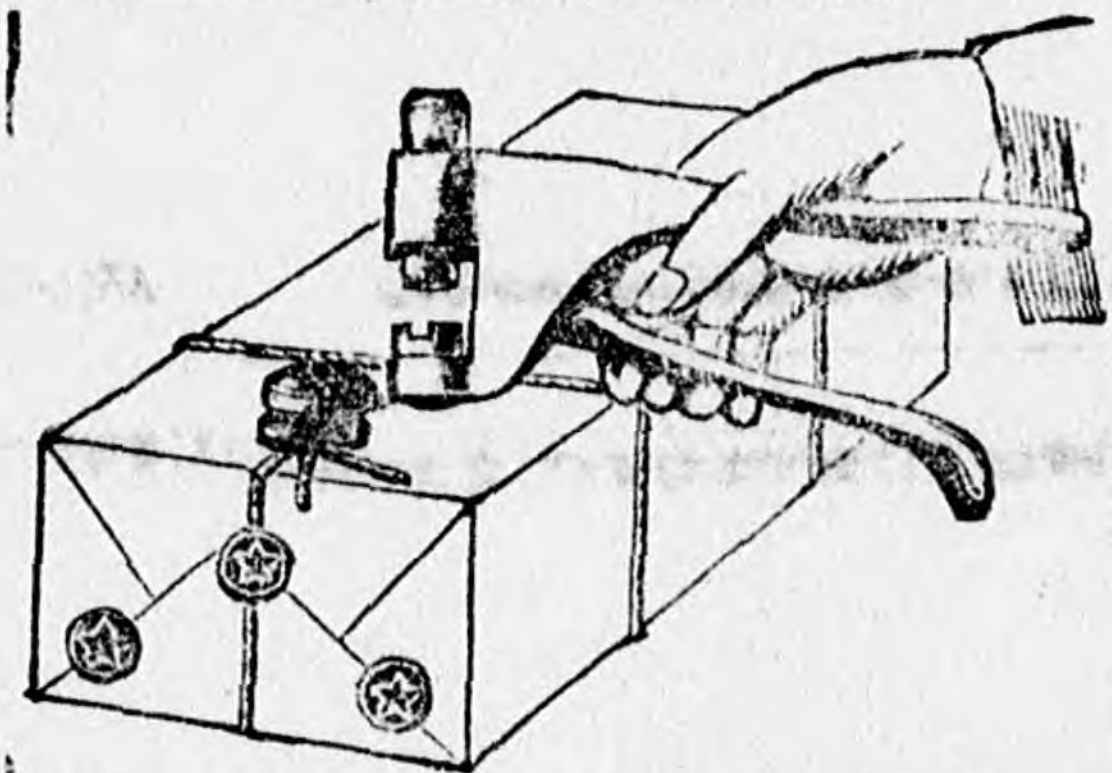

PATKÁNYIRTÓSZER

Egy doboz ára 15 dinár

Megrendelhető:

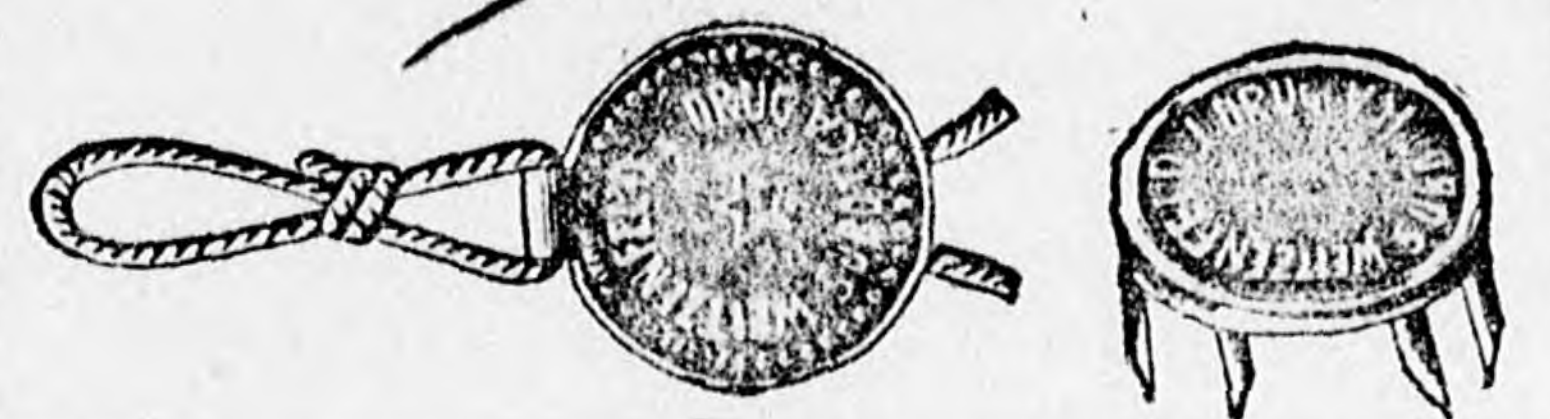
- Patkánygyár (Torontáli Agrárbank RT.) Vel.-Bečskerek
Vizontelád k Subotícán:
Herzl Drogeria, Kurtas Milos csomage- és fűszerkereskedés, Decs Jenő gyógyszerész.
Vidéki vizonteládok:
Ada Wolf Soma vegyeskereskedés
Arač (Torontál) Veselinov gyógyszerész
Bačkai Balassa Bertalan
Belinci Ebenspanger Jean vegyeskereskedés
Bač-Petrovoseo Kolofon K roly gyógyszertár
Čantavir Krausz Mór vas- és fűszerkereskedés
Novisad Popity M lán gyógyszerész
Nekova (anati) Bárany Lajos gyógyszerész
Ođžaci (Bačka) Raucher Lode vegyeskereskedés
Pančevo Dragutin Irasek drogeria
Sombor Reber drogeria
Senta Bánffy Gyula gyógyszerész
Glücksthal Zoltán gyógyszerész
Jovanovits Vojislav gyógyszertár
Ormos Andor drogeria
St.-Kaniža Domokos Janos gyógyszerész
Stara-Moravica Ficsor Albrt vegyeskereskedés
Topola (Bačka) Balla Árpád kereskedés
Veliki-Bečskerek Kovacs drogeria
Balla Richard drogeria
Kollarich Gábor gyógyszerész
Vinkovci Eisenstädter Adolf veg. es kereskedés
Vršac Flórián G. és Fiai vegyeskereskedés
Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában
Írtókat felelősséggel vállalunk. 1045

almok, gyöngyök, kereskedők figyelmébe!

Zsákok, bálák, postacsomagok részére acél lemez plomák bármely kivánt domborn és más felülettel

WEITZENFELD ÉS TÁRSA CÉGNÉL
SUBOTICA

I-a RETORTA FASZEN métermázsánként és kg-os csomagolásban legolcsóbb áron kapható Markovits Józsefnél Sombor
Samka Radosavičević 35.

Staribečej és Beograd között közlekedő személyszállító motoros hajónak részére keresünk személyhajó vezetésére képzett kormányosokat. Lehet nyugdíjas, volt kormányos, esetleg egy nyugalmazott hajóskapitány, aki a Beograd-2 Staribečej folyamzaka von telje en i-merős. Ajánlatok a fizetési igények és az eddigi működés megjelölésével szeptember hó 15-ig Acs és Molnár Kupavilo, Staribečej küldendők.

ESTI KURIR

budapesti estilap. Főszerkesztő: Rassay Károly
A liberális polgárság lapja.

A magyarországi eseményekről Esti Kurirból értesül a leggyorsabban Jugoszláviában kapható a kora délelőti órákban. Egyes szám ára 2-50 din. Előfizetési díj egy hónapra 60 din. Előfizetéseket elfogad a jugoszláviai főbizományos Medjanarodni Prom. Novinski i Oglasni Zavod d. d. Podružnica Subotica, Vojnovićeva ul. 7.

Diákok szüleinek!

Közpiskolai magán- és rendes tanulóknak!

A Hajdeković magángimnázium, amely véglegesen a Njeguševa ul. 47. alá költözött, tanárai a nyári kurzust kiváló eredménnyel befejezték és megkezdődött a tanulók beiratkozása a gimnázium 8 osztályának tantárgyaiban való előkészítésre. Az új kurzus előadásai szeptember 20-án kezdődnek.

Az iskolában a következő nappal és évi kurzusok vannak:

1. Magántanulóknak, akik magánúton óhajtanak egy vagy több gimnáziumi osztályt elvégezni, hogy elvesztett iskolaéveiket pótolhassák.
2. Magántanulóknak, akik valamilyen oknál fogva nem nyertek iskolai kiképzést és erre most szükségük van. Továbbá olyan magántanulók, akik állami vagy egyéb szolgálatban vannak és kellő iskolai képzettség hiányában előmenetelük nincs biztosítva, egy évi kurzussal több osztályból is vizsgázhatnak.
3. Rendes tanulók, akik valamelyik osztályban megbuktak, vagy betegség és egyéb ok miatt nem végezheték be az iskolaévüket, az elvesztett iskolaévet ebben a gimnáziumban pótolhatják.
4. Rendes tanulók, akik valamilyen szakiskolát végeztek, de gimnáziumi végzettségre van szükségük, nagyon rövid idő alatt gimnáziumi bizonyítványt nyerhetnek.

Minden tanuló, iparos, tisztviselő, akiknek valamilyen okból gimnáziumi bizonyítványra van szüksége, ezt rövid idő alatt megszerezheti.

Minden tanuló a kurzus végeztével állami tanárokból álló bizottság előtt vizsgázik és ennek az intézetnek bizonyítványai egyenrangúak az állami gimnáziumok bizonyítványával.

Csak kiváló és képzett tanárok működnek és így minden szorgalmas tanulóknak a sikeres vizsgát garantáljuk.

Az intézet felszerelése kiváló. Az iskola már évtizedek óta fennáll. A feltételek nagyon kedvezők. Katonák és kishivatalnokok félárát fizetnek. Vidéki tanulók lakásáról és ellátásáról is, gondoskodik az intézet és a tanulók állandó felügyelet alatt vannak.

Részletes felvilágosításra szolgál és beiratást eszközöl mindennap

D. Popović Beograd, Njeguševa ul. 47.
(a Slavija mellett) Telefon 16-63.

7804

ELŐNYOMDÁT

MÓDERNŰL

FELSZERELVE

legolcsóbban szállít
LEOPOLD SAMUEL
SABLONGYARA
SENTA

Szakember a csokoldé szakmából különösen, aki finom csokoldédesszert készítésében ügyes, állandó alkalmazásra mielőbbi belépésre

állást nyerhet

Ajánlatok működő bizonyítvány mellékésével és fizetési feltételek megjelölésével a következő címre küldendők:

Lazar Jevremov
Novibečej 7818

Keresek

a beltéren vagy Paličson, 2 szoba esetleg előszobás lakásmellékhelyiségekkel — azon naira. Cím a kiadóban „S” jellege alatt.

Fegyver és löszergyár

megfelelő lakással nagyon jutányos áron

eladó

Cím a kiadóban 7818

Vesniški MINKAR
Lejzulanysabban
FISCHER ERNO
MINTAZETEBEN
SUBOTICA

Tankönyvek

Magyar és német nyelvű iskolák részére. — A Ministarstvo Prosveće által engedélyezve, KAPHATÓK

Hiteles tankönyvjegyzéket kívánatra küld:
Lipsitz és Lampel
könyvkiadó Subotica

Iskolákban minden vonalásban, viszonteladónak ócsón számítottak.

Olcsó tűzifa

1 vagon 100 q bükksábfá — — D 2610.—
10 méter fűrészelt bükksábfá — — D 320.—
10 méter aprított D 360.—
Kapható: 640!

Herczog László

kereskedőnél
Telefon 197 és 803 szám.

Tyukszem

Védjegy
Kapható Leraakateknál minden gyógyszerboltban vagy egyenesen a gyárból és irodákból:
M. HRNJAK 0700Vszó:66znál
S'IAK 7008

Somborban

a Bácsmegyei Napló részére

hirdetéseket

Dr. Szántó Miklós
Apatini ut 46. vass fel.
Telefonszám *41.

Teljesen jókarban levő, 5 tonnás teherautó

36 HP. Ganz-Danubius „Bücsing” típusú

ELADÓ

Bővebbet: **JULIO BAUER, NOVISAD**
Uspenska ulica 7802

Háromezer öl keményfa

főleg tölgyfa, első-másodosztályu hasáb, valamint dorong és prigli Szávához szállva, hajórakományokat azonnal szállít

Mitrovačka paropila d. d.
Sr.-Mitrovia

Ki akar érettségizni?

Összevont magánvizsgát tenni?

Teljes anyagi felelősséggel előkészít a **BAROSS-GÁRDOS TANINTÉZET**
BUDAPEST, RÁKÓCZI-UT 57/A. INTERNÁTUS.

Leány tan- és nevelőintézet

Hauszsch-Stein 1., Wien, W. u. B. 10-12. Aapltva 1802-ben. Öt nép- és három polgári iskolai osztály, továbbképző tanfolyamok, internátus, főinternátus, externát, nyelv-ek, zene-és festőtanfolyamok. Alapos testi és szellemi nevelés.

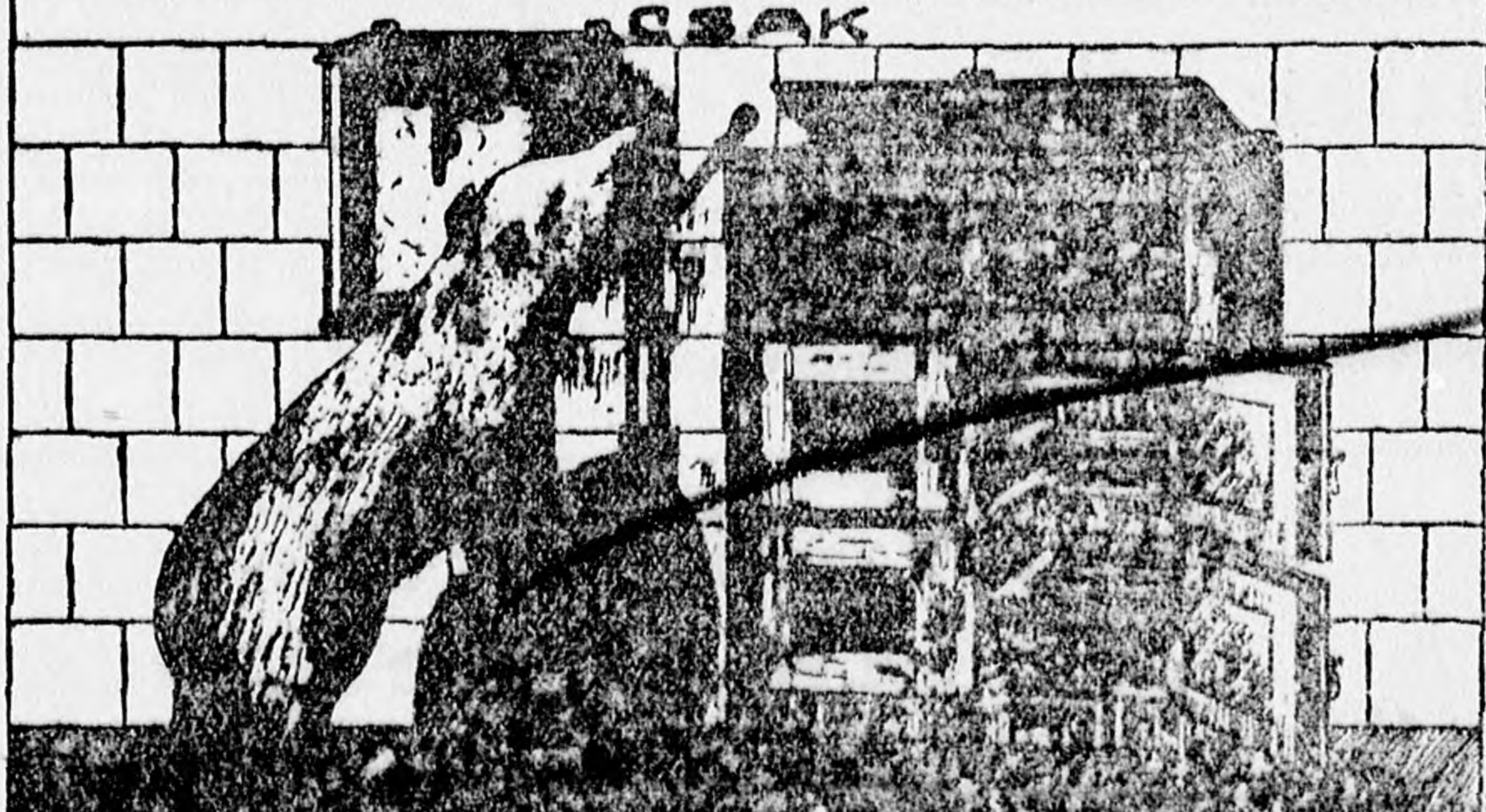
LEVER BROS. LTD.
Port Sunlight,
ENGLAND.

Mosakodik vele és kimos mindent, moséscselymet, csipkét és mindenféle finom kelmőt.

Minden kereskedésben és drogeriában kapható. — Vezérképviselőt és lerakat: Norbert Weiss i Drug Zagreb, Sajmište 51. Telefon: 7-33.
Táviralcím: NORBERTIS.

Lx-70|6248

VIGYÁZAT JÉGSZEKRÉNYVÁSÁRLÓK!
25% JÉGMEGTAKARITÁS! JÓL VANNAK IZOLÁLVÁ!
ELSŐRENDŰ KIVITEL! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET.

BRACA GOLDNER
JÉGSZEKRÉNY FABRIKATOR ES REZARUGYAR
SUBOTICA
FELIRATTAL VÁSÁROLJON JÉGSZEKRÉNYT.

NAPTÁRÁRUSÍTÓK FIGYELMÉBE!

A KÖZKEDVELT

1927.
ÉVRE

1927.
ÉVRE

NAPTÁRAK

SZEPTEMBER HÓ FOLYAMÁN MEGJELENNEK
SZÉTKÜLDÉS AZ ELŐJEGYZÉS SORRENDJE SZERINT

MAGYAR NAPTÁR VII. évfolyam
Jézus Szent Szive Naptár
Gazdák Naptára
Petőfi Naptár
Kis Naptár

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT!

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT!

KORZÓ MOZI

Szeptember 3-5. Péntek-vasárnap
Ujdonság! Subotican először!
Fehér rabszolganők
Kriminális világgatrakció 7 felvonásban
Felvették a New-Yorki rendőrség teljes létszáma...

LIFKA MOZI

CSÜTÖRTÖKTŐL KERT MOZI
A Lifka mozi udvarában szombat és vasárnap csak este fél 9 órakor. Ujdonság!
A borbálai pokol
A kaukázusi De lin szűzibányában a hírhedt Borbála pokolban lejátszódó viharos események tükré 5 felvonásban

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címző közzétételétől számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felbélyegzett jellegű leveleket tudunk elfogadni. Kérlek a közzétételre való előkészítésre.

Keresek azonnali vételt. Uzeletház. pérsre németül és magyarul beszélő nevelőnőt. Szerbiul tudók előnyben. Kosmetika, Sombor. 7863

Köteles, aki mint mestert dolgozott, segítségnek ajánlkozik. Pallas Reklam Subotica. 7873

Kisebb valgyár. teliesen komplett, egész jó karban. eladó vagy bérbeadó. Bővebbet: Fritz Peter kalapüzlet, Novisad, Zeleznička ul. 101. 7757

Háztartási cikkek és vasárak
Sphinx ko a, 1-a lemez és 5n öti
EDÉNYEK
ulazó és pinci kosarak, keteárak és szálak és egyéb összes konyha szerelési cikkek
lego'cskában szerelhetők be.
Entrepreneur Géza
Vaskereskedésben Rudić ul. 1.

Teljes ellátásra felvessz zsidó uricsalád két fiatalembert vagy diákat akiket díjmentesen tanítana nyolcadikos gimnazista. Fischer, Sudaevićeva 8 7810

Zeller János-féle farsen kiadó. Szubotica. Save Tekelije 23. 7811

Nem létezik

szépítő, májfolt, pattanás és más szépséghibák. ha a »Pompador«-szalóban (Városháza-épület) ápoltatja magát. Női fodrászat elsőrangú férfimunkások által. haifestés Injctoval, manikűr. Hajszál, szemölcs végeleges eltávolítása és soványítás villanyvival.

Hová? Sietek Eisler Izsóhoz, hol mindig a legjobb férfiruhák vannak. Elsőrangú öltönyt 700-800-900 dinárért, divatnadrágot 180.- dinárért. Esőköpenyt 250.- dinárért vehettek. Legjobb csak Eisler Izsónál vásárolhat! Barátok templaoma során. 7774

Kiadó a belváros közepén különbeliáratu, minden komforttal berendezett burtozott szoba egy vagy két személy részére. Cim a kiadóhivatalban. 7845

Cserébe adnám polgárlista leányomat bunyevác családhoz. Cim: Michael Rill Krnjaia 345. 7808

Butorozott szoba teljes ellátással, esetleg állandó kiadó. Jelacićeva ul. 1. 7823

Diákokat teljes ellátásra felvesszünk. Subotica, trg Cyril-Metod 2. élytemplomnál, fiakkér-állomás. 7826

Két diákokat teljes ellátásra felvesszünk. Grün Márkné, Trumbićeva ul. 18.

Emléktáblák (Jahrzeits-tafeln) 50 évi kiszámítással készít a legjobb kivitelben és a leg pontosabb kiszámítással Welsz Mór. Subotica. Jugovićeva ul. 22. 7809

Apró lo Novisad
Szeptember 3-5.
Az erdőszleány
(Försterchristl)
Georg Jarno hires operettje 6 felvonásban
Főszereplők:
Lya Nara és Harry Liedtke
Szeptember 4-én
Emlékszereplők!
"LE VERTIGE"

Diákokat havi 600 dinárért teljes ellátásra vállalkoznak. Szubotica, Praška ulica 18. 7815

Lakást és ellátást kaphat két diák. Pajc Kujundzićeva ul. 23. 7881

Szallásküreszdegn Kirchner-féle 700 mm. 10.000 dinár. Kombinált, abrichter, vastagsági és furógép, 500 mm. széles, komplett, 2 szilial, 20 kékfélékkel 19.000 dinár. Abrichter 400 mm. 10.000 din. Vastagság 400 mm. 10.000 din. Tűzfűző balta karu 5000 dinár. Kérését használják. U modern leipzli gépek nagy választékban. Olcsó árak! Jellinek József Subotica. Pajc Kujundzićeva 4. 7872

Kiadó tőnterén helyiség beltérben, irodának rakomány alkalmas. Bővebbet Eisler Izsó ruhakereskedőnél. 7851

Barcheszmegrendelést az ünnepekre elfogad Mayer Alfréd sütőéde. Kakasiskolánál. 7855

Orth. kóser
szalmi, virsli, süstités, emmentáli, »Ceres« KOKUSVAJ
állandóan kapható
Sugár Manó
cőgnél Subotica

Figyelem! Figyelem! Mielőtt külföldre utazna. keresse fel az »Eros« ált. ügyv. irodát Subotica VI. Frankopanska ul. 23. ahol diitalan nyerhet minden ügyvére felhívását. — Postán válaszbélyegzet kérünk. 6844

SZENA 6958
ZALMA
ZECSKA valamint TŰZIFA
legolcsóbban kapható
HORVÁTH JÓZSEF
takarmánykereskedőnél
Subotica, Trenkova ul.
Sánta-szanatóriummal szemben
Kivánatra házhoz szállít

Kiadó a palicsi-uton két szoba konyhas lakás melék helyiségekkel azonnal. Özv. Kujundzić Antalné Palicsi-ut 153. 7856

Kiadó azonnalra nagyobb bolthelyiség. Vilanova ul. 26. Postának szemben. 7825

FOGLALKOZÁS

Társ kerestetik egy rentabilis üzlethez közreműködéssel és némi készpénzzel. Josip Peić kereskedelmi és bizományi ügynöksége Subotica I. Pajc Kujundzićeva 5. 7338

Szakképzett kertész állást keres október 1-re. Cim Postafiók 5. 7782

Önálló villanyszerelőt felvesszünk. Jelentkezni Villanygyár, városi üzlet, Kostinagyár, 1.

Elsőrendű

érdeke minden hajadon leánynak és fiatal férfinak hogy beütközzék a NADA

belügyminiszterileg engedélyezett jótékonyági Kiházasító Egyesületbe 20.000

dinárig terjedő segélydíjat fizet utalvány alapján a Városi Takarékpénztár

Szeptember 1-vel kezdődő házasságkötések már alapszabály szerinti érvényességgel bírnak. Új helyiség: III. kőr, Sudaeviće ul. 52. NADA Kiházasító Egyesület 7674

Jól bevezetett éjjeli üzlet teljes berendezéssel, má vállalkozás miatt olcsón átadó. B. Štufel, Bielovar Prilaz 3. 7746

Két kiszolgáló kisasszony felvétetik. Lagne cukrászda (Városház épület). 7844

Házmasternek gyermektelen házaspárt felvesszünk. Cim a kiadóban. 7880

A modern malmászat te nén teljesen szakképzett főmolnár és malomszövő állandó alkalmazásra főmolnári állást keres bár mikori belépésre. Cim: Voitek József főmolnár. Basahid (Bánát). 7877

Keresek ügyes, idősabb kereskedősegedet rőtőszakmából, ki 'orvát, német és magyar nyelvet bírja azonnali belépésre. Sandor Weinberger Vinkovci. 7865

Gyermekkertész. beszerzi három nyelvet. vidékre kisebb gyermekekhez ajánlkozik. Cim: Skotnic Viator ul. 25. 7871

Sapka szűcsseged állandó munkára felvétetik. Dékány János. Debeljača. 7869

FILKO ÉS HABOS TORTA

VÉTEL-ELADÁS

Eladó egy urí divat szobóüzlet elhalalozás miatt jó forgalommal a főuccán. Josip Peić agentúra Subotica. 7373

Vojvodina legelőkelőbb jömenetelli kávéháza családi okok miatt sürgősen eladó. Ügynököket díjazok. Cim a kiadóhivatalban. 7792

5-6 hltr használt borprést és könnyű federes speditőkoszt 16 után vesz Kolban-malom. 7803

WESZIAK MIHÁLY urí és női szabómester

Hentesszakmában kellően jártas segédnek ajánlkozik hentésekhez Pallas Reklam Subotica. 7874

Középiskolát végzett fiatal ember raktárnoknak vagy irodai gyakorlatnak elmenne. Az államnyelvet is bírja. Cim a kiadóban. 7832

Fűszerek, vendéglősök, büffék

es kis az ell mert »GINGOLD« Graszhal, Ostseehering, Röhlpops sib. stb. halkonzerveket vásárolják
Gingold halkonzervegyár Subotica

Közeleg a tél

Vezettesse be idejekorán a villamos világitást.

A villanytelep gyorsan, szakszerűen és olcsón elvégzi ezt a munkát.

Telefonszám 508.

Megjegyzés: Figyelmeztetjük áramfogyasztóinkat, hogy villamos szerelőink és segédzemélyzetünk SEC jegyű sapkákkal vannak ellátva és kérjük, hogy csak a mi személyzetünknek sziveskedjék az árammérők és vízmérők leolvasását megengedni.

Teljes kiárusítás! MORAVIJA R. T. 50%
kött, szövött, konfekció és harisnyagyár
BEOGRAD leszállított árak!
1926. NOVEMBER 1-IG LERAKATUNKAT LIKVIDÁLJUK csak subotica i lerakatunkban
ALEKSANDROVA ULICA 13. KORZÓ
Óriási válassékban kött konfekció. Ha nincs is most szüksége árura, azért vegyen, mert ilyen alkalma többet nem lesz. — Ruhák, kabátkák, mellénykék poulowerek, bluzok, sálak, stb., nők, leánykák és fiúk részére mindenféle nagyságban.